

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

نگاهی به برخی تحولات حقوق بشری در
سرزمین‌های اشغالی فلسطین (۴)

گزارش راهبردی ۱۴۰۲/۲۲

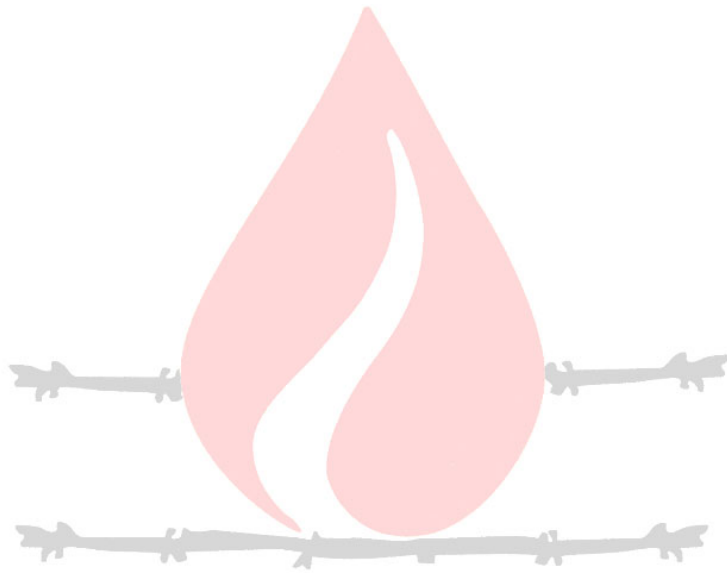
سازمان دفاع از قربانیان خشونت

Organization for Defending Victims

of Violence

تیرماه ۱۴۰۲

۱۴۰۲۰۴۰۲۲

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

خلاصه اجرایی

چهارمین شماره از بولتن «نگاهی به برخی تحولات حقوق بشری در سرزمین‌های اشغالی فلسطین» در برگرفته تعدادی از مهم‌ترین تحولات حقوق بشری این مناطق، در تیرماه ۱۴۰۲ می‌باشد. این رویدادها در ۱۱ عنوان و در قالب دو تقسیم‌بندی کلی «تحولات مربوط به سازوکارهای سازمان ملل متحد» و «تحولات مرتبط با سازمان‌های غیردولتی فعال در حوزه حقوق بشر» مورد بررسی قرار گرفته است.

در اولین عنوان به گزارش فرانچسکا آلبانیز، گزارشگر ویژه سرزمین‌های اشغالی، ارائه شده به اجلاس ۵۳ شورای حقوق بشر (۹ ژوئن ۲۰۲۳) اشاره شده است. وی در گزارش خود به این نتیجه رسید که بدرفتاری خودسرانه و عمدی با فلسطینی‌ها نه تنها از طریق اعمال غیرقانونی در بازداشت، بلکه به‌عنوان یک امر مرگبار نیز انجام می‌شود. مجموعه‌ای متشکل از تکنیک‌های حبس در مقیاس بزرگ و فراتر از بازداشت. این تخلفات ممکن است به‌عنوان جنایات بین‌المللی قابل پیگرد قانونی بر اساس اساسنامه رم و صلاحیت جهانی باشد. اشغال اسرائیل ابزاری برای تسخیر استعماری شهرک‌نشینان بوده است. گزارشگر ویژه نگرانی‌های مربوط به سلب آزادی خودسرانه گسترده و سیستماتیک در سرزمین‌های اشغالی فلسطین را ارائه می‌کند. این گزارش شامل هشت قسمت مقدمه، منطق تحقیق در مورد سلب آزادی خودسرانه، چهارچوب حقوق بین‌الملل مربوطه، حاکم بودن حبس دسته‌جمعی، رویه‌های حبس دسته‌جمعی، زندان روباز: معماری چندلایه حبس، نتیجه‌گیری و توصیه‌ها می‌باشد.

دربخش دوم به دومین گزارش کمیسیون مستقل تحقیق در سرزمین‌های اشغالی فلسطین به اجلاس ۵۳ شورای حقوق بشر (مه ۲۰۲۳) اشاره شده است. کمیسیون مستقل تحقیق توسط شورای حقوق بشر در سی‌امین نشست اضطراری و به تاریخ ۲۷ مه ۲۰۲۱، به

ریاست خانم ناوی پیلای تشکیل و مقرر شد کلیه موارد نقض حقوق بین‌الملل و حقوق بشر منتهی به ۱۳ آوریل ۲۰۲۱ و از آن زمان به بعد را در سرزمین‌های اشغالی بررسی کند. در این گزارش، کمیسیون حملات، محدودیت‌ها و آزار و اذیت فعالان جامعه مدنی توسط تمامی مسئولین: اسرائیل، دولت فلسطین و مقامات فعلی در غزه را بررسی می‌کند. این گزارش از ۶ قسمت روش کار و چارچوب حقوقی، مقامات اسرائیلی و حامیان آنها، مقامات فلسطینی و مقامات حاضر در غزه، گروه‌های مورد توجه، نتیجه‌گیری و توصیه‌ها می‌باشد.

سومین موضوع پرداخته شده در این گزارش به حملات هوایی و عملیات زمینی اسرائیل در جنین پرداخته است. تعدادی از گزارشگران سازمان ملل با صدور بیانیه‌ای اعلام کردند که حملات هوایی و عملیات زمینی اسرائیل در کرانه باختری اشغالی با هدف قرار دادن اردوگاه آوارگان جنین و کشتن حداقل ۱۲ فلسطینی ممکن است در ابتدا جنایت جنگی باشد. به گفته گزارشگران، عملیات نیروهای اسرائیلی در کرانه باختری، کشته و زخمی شدن شدید مردم نواحی اشغال‌شده، تخریب منازل و زیرساخت‌های آنها و آواره کردن خودسرانه هزاران نفر، نقض فاحش قوانین بین‌المللی و استانداردهای استفاده از زور می‌باشد و ممکن است جنایت جنگی محسوب شود.

عنوان **چهارم** به اظهار نظر کمیسر عالی حقوق بشر در مورد حجم بالای خشونت اسرائیل در عملیات اخیر در فلسطین اختصاص دارد. کمیساریای عالی با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد عملیات اخیر در کرانه باختری به طرز نگران‌کننده‌ای بر یک الگوی بسیار آشنا از رویدادها تأکید می‌کند: این‌که خشونت فقط باعث خشونت بیشتر می‌شود. کشتار، معلولیت و تخریب اموال باید متوقف شود. طبق این بیانیه گستردگی عملیات نیروهای امنیتی اسرائیل در جنین، از جمله استفاده از حملات هوایی مکرر، همراه با تخریب اموال، انبوهی از مسائل جدی را با توجه به هنجارها و استانداردهای بین‌المللی حقوق بشر، از جمله

حفاظت و احترام به حق زندگی به وجود آورده است. همچنین برخی از روش‌ها و تسلیحات مورد استفاده در طی عملیات نیروهای امنیتی اسرائیل در اردوگاه پناهندگان جنین و مناطق اطراف آن به جای اجرای قانون، به‌طورکلی با انجام خصومت‌ها در درگیری‌های مسلحانه مرتبط است. در شرایط اشغال، مرگ‌ومیر ناشی از چنین حملات هوایی نیز ممکن است به قتل عمدی تبدیل شود.

پنجمین موضوع این گزارش به بیانیه تعدادی از گزارشگران سازمان ملل با موضوع اولویت قرار گرفتن حق بازگشت آوارگان فلسطینی بر ملاحظات سیاسی اشاره کرده است. آن‌ها در این بیانیه گفته‌اند که جهان نمی‌تواند میراث ماندگار استعمار و نژادپرستی را که در رفتار با پناهندگان، بی‌جاشدگان داخلی و مهاجران ادامه دارد نادیده بگیرد. به اعتقاد گزارشگران ضروری است که چالش‌های پایداری که همچنان بر رفتار با آوارگان اجباری تأثیر می‌گذارد، شناخته شود. زیرا سایه نژادپرستی، برتری‌طلبی، پدرسالاری و میراث تاریخی تلاش‌های استعماری هنوز به‌شدت بر موقعیت‌های آوارگان اجباری تأثیر می‌گذارد. بر اساس این بیانیه، سال ۲۰۲۲ بزرگترین افزایش تاریخ در تعداد آوارگان اجباری در سراسر جهان بوده است. بیش از ۱۰۸ میلیون نفر در سراسر جهان از خانه‌های خود بیرون رانده شدند که بیش از نیمی از آنها زن و دختر هستند.

در عنوان **ششم** به بیانیه کمیسر عالی حقوق بشر با موضوع خارج شدن از کنترل خشونت در کرانه باختری اشغالی اشاره شده است. وی هشدار داد خشونت اخیر در کرانه باختری در خطر خارج شدن از کنترل قرار دارد و این امر ناشی از لفاظی‌های سیاسی تند و تشدید استفاده از تسلیحات نظامی پیشرفته توسط اسرائیل است. همچنین گفته است وخامت شدید اوضاع، تأثیرات وحشتناکی بر زندگی فلسطینی‌ها و اسرائیلی‌ها داشته و خواستار پایان فوری خشونت شده است. کمیسر عالی به مقامات اسرائیلی در مورد تعهدات آنها بر

اساس قوانین بین‌المللی با توجه به استفاده از نیروی کشنده یادآوری کرده است. قوانین بین‌المللی حقوق بشر از مقامات اسرائیلی می‌خواهد اطمینان حاصل کنند که تمامی عملیات‌ها برای به حداقل رساندن استفاده از نیروی کشنده برنامه‌ریزی و اجرا می‌شوند. علاوه بر این، هر مرگی که در چنین شرایطی توسط نیروهای اسرائیلی ایجاد شود، مستلزم تحقیقات مؤثر است و در صورت وجود شواهد کافی مبنی بر نقض قوانین ملی یا بین‌المللی، عاملان مظنون باید پاسخگو باشند.

در **هفتمین** عنوان به لزوم از بین رفتن رژیم حبس اسرائیل و زندان فلسطینیان «در فضای باز» پرداخته است. گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در سرزمین‌های اشغالی در بیانیه‌ای اعلام کرد: اشغال نظامی اسرائیل، کل اراضی فلسطین اشغالی را به یک زندان روباز تبدیل کرده است، جایی که فلسطینی‌ها دائماً در آن محبوس، تحت نظر و اعمال انضباط هستند. وی همچنین گفته در طی ۵۶ سال، اسرائیل از طریق جرم‌انگاری حقوق اولیه و حبس‌های دسته‌جمعی، بر سرزمین‌های اشغالی فلسطین حکومت کرده و نسل‌هایی از فلسطینی‌ها محرومیت خودسرانه گسترده و سیستماتیک از آزادی و اغلب برای ساده‌ترین شکل زندگی و اعمال حقوق اساسی بشر را تحمل کرده‌اند. گفتنی است اکثر محکومیت‌های کیفری فلسطینیان ناشی از نقض گسترده قوانین بین‌المللی، از جمله نقض روند دادرسی است که مشروعیت اجرای عدالت توسط قدرت اشغالگر را خدشه‌دار می‌کند.

عنوان **هشتم** به موضوع محکومیت اخراج اجباری خانواده‌ها در بیت‌المقدس شرقی اختصاص دارد. تعدادی از گزارشگران سازمان ملل در بیانیه‌ای اعلام کردند اخراج اجباری و آوارگی بسیاری از خانواده‌های فلسطینی در شرق بیت‌المقدس ممکن است جنایت جنگی انتقال اجباری باشد و باید فوراً لغو شود. آنان گفته‌اند: «بسیار تکان‌دهنده و دلخراش است که می‌بینیم یک زوج مسن فلسطینی از خانه خانوادگی خود بیرون رانده شده‌اند، جایی که تمام زندگی خود را در آن گذرانده و فرزندان خود را بزرگ کرده‌اند.» به

گفته گزارشگران اخراج اجباری فلسطینی‌ها در بیت‌المقدس شرقی بخشی از رژیم آپارتاید اسرائیل است که برای تحکیم مالکیت یهودیان بر بیت‌المقدس و تسلط نژادی بر جمعیت شهر طراحی شده است.

بر اساس گزارش‌ها، در سراسر قدس شرقی، حدود ۱۵۰ خانواده فلسطینی در معرض خطر اخراج اجباری و آوارگی توسط مقامات اسرائیلی و سازمان‌های شهرکنشین هستند.

نهمین عنوان به گزارش دفتر امور همکاری‌های بشردوستانه سازمان ملل در خصوص عملیات نیروهای اسرائیل در جنین و پیامدها و نیازهای اولویت‌دار ناشی از آن اختصاص دارد. به گفته این گزارش، حداقل ۴۰ خانواده، شامل ۱۷۳ نفر، از جمله ۶۴ کودک، بی‌جا شده‌اند. به دلیل نبود گزینه‌های جایگزین، برخی از ۳۵۰۰ نفری که در جریان عملیات آواره شده بودند، به اردوگاه بازگشته و در خانه‌های غیرقابل سکونت خود مانده‌اند. برای پاسخگویی به نیازهای فوری بشردوستانه در جنین، حدود ۵,۲ میلیون دلار آمریکا مورد نیاز است. نهادهای بشردوستانه در حین و پس از عملیات، با هماهنگی با عوامل محلی، در منطقه حضور داشته‌اند تا نیازهای مردم را ارزیابی کنند. در بخش محافظت، سلامت، آب و شبکه بهداشت، سرپناه، آموزش و امنیت غذایی واکنش‌های بشردوستانه انجام شده که در گزارش به آن پرداخته شده است.

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

عنوان دهم به آخرین به‌روزرسانی پایگاه داده شرکت‌های تجاری در رابطه با سرزمین‌های اشغالی اختصاص دارد. دفتر حقوق بشر سازمان ملل یک به‌روزرسانی برای پایگاه داده شرکت‌های تجاری درگیر در برخی فعالیت‌های مربوط به شهرک‌سازی در سرزمین‌های اشغالی فلسطین منتشر کرده است. این شورا در قطعنامه‌ای در سال ۲۰۱۶، دفتر کمیساریا را موظف کرد تا پایگاه داده‌ای از شرکت‌های تجاری درگیر در چنین فعالیت‌هایی تهیه کند. متعاقباً گزارشی در سال ۲۰۱۸ در مورد روش استفاده شده و سپس گزارشی در سال

۲۰۲۰ حاوی خود پایگاه داده منتشر شده است. گزارش ۲۰۲۰، ۱۱۲ نهاد تجاری را شناسایی کرد که در یک یا چند مورد از فعالیت‌های خاص ذکر شده طبق قطعنامه شورای حقوق بشر شرکت داشتند. در ژوئیه ۲۰۲۲، به هر یک از ۱۱۲ نهاد نامه‌ای ارسال و به آنها اطلاع داده شد که پایگاه داده بر اساس اطلاعات در دسترس بررسی می‌شود. از آنها دعوت شد تا هرگونه اطلاعات مرتبط بیشتر در مورد ساختار، مالکیت یا مشارکت خود در فعالیت‌های فهرست شده ارائه دهند.

در یازدهمین عنوان به گزارش عفو بین‌الملل در خصوص تلفات غیرنظامیان در آخرین حمله به غزه اشاره و بیان می‌کند این حملات ماهیت آپارتاید رژیم اسرائیل را برجسته می‌کند. به گفته این سازمان حقوق بشری تخریب خانه‌های فلسطینیان به طور غیرقانونی و بدون نیاز و ضرورت نظامی نوعی مجازات جمعی علیه مردم غیرنظامی است. اسرائیل همچنین حملات هوایی ظاهراً نامتناسبی را انجام داده که منجر به کشته و زخمی شدن غیرنظامیان فلسطینی از جمله کودکان شده است.

عفو بین‌الملل در مورد ۹ حمله هوایی اسرائیل که منجر به کشته شدن غیرنظامیان و تخریب ساختمان‌های مسکونی در نوار غزه شد، تحقیق و بیان کرده کسانی که این حملات را برنامه‌ریزی کرده و مجوز داده‌اند، آسیب نامتناسب به غیرنظامیان را پیش‌بینی و احتمالاً نادیده گرفته‌اند. طبق این گزارش، راه‌اندازی عمدی حملات نامتناسب، الگویی که عفو بین‌الملل در عملیات‌های قبلی اسرائیل مستند کرده، جنایت جنگی است.

عنوان دوازدهم به محکومیت تحریکات فلسطینیان توسط پارلمان اروپا اختصاص دارد. خبرگزاری جرورالم پست در گزارشی به اقدام پارلمان اروپا در خصوص تأیید قطعنامه تقویت روابط با تشکیلات خودگردان و محکوم کردن تحریک فلسطینیان به خشونت اشاره کرده است. طبق گزارش، قانون‌گذاران حاضر در استراسبورگ، برای سومین بار از دسامبر، از درخواست برای توقف کمک‌های مالی به تشکیلات خودگردان تا زمانی که

برنامه درسی آن با استانداردهای یونسکو هماهنگ و نفرت حذف شود، حمایت کردند. باین‌حال، درخواست برای پایان دادن به تحریکات همراه با توصیه‌ای به اتحادیه اروپا برای تقویت روابط خود با تشکیلات خودگردان بوده است. در این قطعنامه که توسط سوئد پیشنهاد شده، بیشتر بر محکومیت اسرائیل متمرکز است تا کمک به فلسطینی‌ها، ۷۵ بار از اسرائیل و تنها ۴۶ بار از فلسطین و فلسطینیان نام برده است.

سیزدهمین موضوع به نقش پاکستان در بیان آپارتاید تحمیل شده به فلسطین در دیوان بین‌المللی کیفری پرداخته است. بر اساس گزارش دیده‌بان حقوق بشر، پاکستان فرصت مهمی برای حمایت از حقوق فلسطینیان در دادگاه کیفری و در انجام این کار برای پیشبرد اصول کلیدی حقوق بین‌الملل برای حمایت از حقوق بشر در سطح جهان دارد. دیده‌بان بیان می‌کند پاکستان مدت‌هاست نسبت به سرکوب نظام‌مند فلسطینی‌ها توسط اسرائیل ابراز نگرانی کرده و واقعیت اشغال طولانی مدت و سوءاستفاده‌کننده اسرائیل را به رسمیت شناخته است. در ماه مارس نیز وزیر امور خارجه پاکستان در یک کنفرانس خبری سازمان ملل آپارتاید اسرائیل را به رسمیت شناخت. در دسامبر ۲۰۲۲، مجمع عمومی سازمان ملل متحد از دیوان بین‌المللی دادگستری در مورد پیامدهای حقوقی اشغال طولانی مدت کرانه باختری و غزه توسط اسرائیل درخواست نظر مشورتی کرد. پاکستان باید از طریق ارائه رسمی در مورد سؤالاتی که از دیوان بین‌المللی دادگستری خواسته شده به شکل‌گیری نظر دادگاه کمک کند.

در عنوان چهاردهم این گزارش عفو بین‌الملل «عدم همکاری» اسرائیل در مورد جاسوس‌افزار پگاسوس را با برجسته کردن مصونیت از مجازات یکی می‌داند. طبق این گزارش، تحقیقات اسپانیایی در مورد نرم‌افزار جاسوسی پگاسوس متعلق به شرکت اسرائیلی ان.اس.او که گفته می‌شود تلفن‌های نخست‌وزیر و سایر وزرای اسپانیا را هدف

قرار داده بود، به دلیل «عدم همکاری» اسرائیل با شکست مواجه شده است. به اعتقاد عفو گزارش عدم همکاری مقامات اسرائیلی با تحقیقات کیفری اسپانیا، نشانه مصونیت از مجازات در مورد سوءاستفاده از جاسوس‌افزار و فناوری نظارت سایبری است. حتی عدم تعامل مقامات اسرائیلی با بالاترین دادگاه کیفری اسپانیا نیز نشان دهنده ناکافی بودن کامل راه‌های احتمالی برای جبران خسارت مربوط به تخلفات صنعت جاسوس‌افزار است.

و در آخرین عنوان این گزارش به موارد نقض حقوق بشر اسرائیل در اراضی اشغالی فلسطین در بازه زمانی ۶ تا ۱۲ ژوئیه ۲۰۲۳ اشاره شده است. مرکز فلسطینیان برای حقوق بشر در گزارشی آماری در خصوص نقض حق حیات، تخریب زمین و شهرک‌سازی، حملات شهرک‌نشینان و اقدامات تلافی‌جویانه، هجوم و دستگیری فلسطینیان توسط نیروهای اشغال‌گر و محدودیت در آزادی رفت‌وآمد منتشر کرده است.

امید که انتشار این گاهنامه از سوی سازمان دفاع از قربانیان خشونت بتواند تصویر روشن‌تری از وضعیت جاری حقوق بشر در سرزمین‌های اشغالی فلسطین برای مخاطب فارسی‌زبان ایجاد نموده، هم‌زمان مخاطب خاص (نهادهای دیپلماتیک، امنیتی، نظامی و حقوقی) را جهت اتخاذ رویه‌ها و رویکردهای مناسب و هوشمندانه برای بهره‌گیری از چهره مخدوش رژیم صهیونیستی در نقض فاحش حقوق بشر یاری

رساند.

بخش نخست: موضع‌گیری‌ها و اقدامات نهادها و سازوکارهای بین‌الملل

❖ نگاهی به گزارش گزارشگر ویژه سرزمین‌های اشغالی به اجلاس ۵۳ شورای

حقوق بشر (۹ ژوئن ۲۰۲۳)

گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در سرزمین‌های فلسطینی اشغال شده از سال ۱۹۶۷، فرانچسکا آلبانیز، در گزارش خود به این نتیجه رسید که بدرفتاری خودسرانه و عمدی با فلسطینی‌ها نه تنها از طریق اعمال غیرقانونی در بازداشت، بلکه به‌عنوان یک امر مرگبار نیز انجام می‌شود. مجموعه‌ای متشکل از تکنیک‌های حبس در مقیاس بزرگ و فراتر از بازداشت. این تخلفات ممکن است به‌عنوان جنایات بین‌المللی قابل پیگرد قانونی بر اساس اساسنامه رم و صلاحیت جهانی باشد. اشغال اسرائیل ابزاری برای تسخیر استعماری شهرک‌نشینان بوده است.

گزارشگر ویژه نگرانی‌های مربوط به سلب آزادی خودسرانه گسترده و سیستماتیک در سرزمین‌های اشغالی فلسطین را ارائه می‌کند.

این گزارش شامل هشت قسمت مقدمه، منطق تحقیق در مورد سلب آزادی خودسرانه، چهارچوب حقوق بین‌الملل مربوطه، حاکم بودن حبس دسته‌جمعی، رویه‌های حبس دسته‌جمعی، زندان روباز: معماری چندلایه حبس، نتیجه‌گیری و توصیه‌ها می‌باشد.

گزارشگر ویژه علیرغم دعوت از سوی دولت فلسطین، به دلیل امتناع مستمر اسرائیل نتوانست قبل از ارائه این گزارش از سرزمین فلسطین اشغالی بازدید کند. تحقیقات وی از راه دور و در طول شش ماه بر اساس مشاوره‌ها، شهادت‌ها، مشارکت‌های ذینفعان و بررسی جامع منابع اولیه و عمومی مستند شده است.

به گفته وی یک گزارش ۱۰۷۰۰ کلمه‌ای نمی‌تواند میزان و گستره محرومیت خودسرانه از آزادی در سرزمین‌های اشغالی فلسطین را نشان دهد. همچنین نمی‌تواند رنج میلیون‌ها فلسطینی را که مستقیم یا غیرمستقیم تحت تأثیر قرار گرفته‌اند، بیان کند. این گزارش دیدگاهی چشمگیر از محرومیت خودسرانه از آزادی به‌عنوان ابزار کلیدی سلطه و ظلم اسرائیل ارائه می‌کند و عمدتاً به مسائل ساختاری و مقیاس این پدیده می‌پردازد.

این گزارش شرایط، هنجارها و فرآیندهایی را که منجر به سلب خودسرانه آزادی فلسطینیان می‌شود، روشن می‌کند. واقعیت ثبت شده مربوط به کل جمعیت اشغال شده است که به‌عنوان یک تهدید امنیتی در نظر گرفته و اغلب مجرم فرض می‌شوند و حتی زمانی که سعی در اعمال آزادی‌های اساسی دارند، با حبس مجازات می‌شوند. این سیستم ویژگی‌های آزار و شکنجه را نشان می‌دهد که اغلب شامل بدرفتاری در پشت میله‌ها و نظارت خارج از زندان می‌شود. درحالی‌که حبس در زندان حادثترین شکل محرومیت از آزادی است که بر فلسطینیان تحمیل می‌شود، «اقدامات» فیزیکی، بوروکراتیک و دیجیتالی از سوی رژیم صهیونیستی آنها را از نظر روانی بیشتر محدود می‌کند. این سرطان گسترده‌تر، که از مجموعه‌ای از قوانین، رویه‌ها و تکنیک‌های حبس اجباری ساخته شده است، سرزمین فلسطین اشغالی را به یک پانوپتیکن^۲ دائماً تحت نظارت در فضای باز

تبدیل کرده است.

بر اساس گزارش، بررسی این ساختار سرطانی - یک سیستم کنترلی متشکل از سطوح متعدد و مرتبط حبس - بر ضرورت پایان دادن به آن، همان‌طور که توسط قوانین بین‌الملل الزامی است، تأکید و هم تضمین می‌کند که بازیگران در مورد جدی‌ترین نقض‌های آن پاسخگو باشند و برای قربانیان غرامت را تضمین کنند.

^۱architectures

^۲panopticon

یک زندان دایره‌ای با سلول‌هایی که در اطراف یک بخش مرکزی چیده شده‌اند و زندانیان را همیشه می‌توان از آن مشاهده کرد.

طبق گزارش، محرومیت از آزادی یکی از عناصر اصلی اشغال اسرائیل از بدو پیدایش بوده است. بین سال‌های ۱۹۶۷ تا ۲۰۰۶ اسرائیل بیش از ۸۰۰۰۰۰ فلسطینی را در اراضی اشغالی زندانی کرده است. اگر چه در طول قیام‌های فلسطینی، حبس به یک واقعیت عادی تبدیل شده است. بیش از ۱۰۰۰۰۰ فلسطینی در جریان انتفاضه اول (۱۹۸۷-۱۹۹۳)، ۷۰۰۰۰ فلسطینی در جریان انتفاضه دوم (۲۰۰۰-۲۰۰۶) و بیش از ۶۰۰۰ فلسطینی در جریان «انتفاضه وحدت» (۲۰۲۱) بازداشت شدند. تقریباً ۷۰۰۰ فلسطینی از جمله ۸۸۲ کودک در سال ۲۰۲۲ دستگیر شدند. در حال حاضر تقریباً ۵۰۰۰ فلسطینی از جمله ۱۵۵ کودک توسط اسرائیل در بازداشت به سر می‌برند که ۱۰۱۴ نفر از آنها بدون اتهام یا محاکمه هستند.

گروه کاری سازمان ملل در مورد بازداشت‌های خودسرانه، که از سال ۱۹۹۲ به پرونده‌های فلسطینیان رسیدگی کرده، بارها تأیید کرده که محرومیت خودسرانه گسترده و سیستماتیک از آزادی ممکن است جنایت علیه بشریت باشد.

همچنین کارشناسان مستقل سازمان ملل و سازمان‌های برجسته حقوق بشر استفاده گسترده و سیستماتیک اسرائیل از دستگیری‌های خودسرانه، بازداشت‌های اداری، فقدان روند قانونی، بدرفتاری و شکنجه را به‌عنوان عناصر اساسی رژیم آپارتاید که بر فلسطینیان تحمیل شده، شناسایی کرده‌اند.

بر اساس گزارش، سلب آزادی در موقعیت‌های اشغال متخاصم توسط مقررات لاهه، کنوانسیون‌های سوم و چهارم ژنو، پروتکل اول الحاقی و حقوق بشردوستانه بین‌المللی عرفی مشخص شده است. کنترل اسرائیل بر کرانه باختری، از جمله بیت‌المقدس شرقی و نوار غزه، معیاری برای وجود یک اشغال نظامی می‌باشد. حضور مقامات فلسطینی قابلیت

اعمال چارچوب را تغییر نمی‌دهد و اسرائیل را از تعهداتش به عنوان قدرت اشغالگر مبرا نمی‌کند.

گزارشگر گفته است قوانین حقوق بشر بین‌المللی جامع‌ترین حمایت را در برابر محرومیت خودسرانه از آزادی ایجاد می‌کند. میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی از افراد در برابر دستگیری خودسرانه، بازداشت، بدرفتاری، شکنجه محافظت می‌کند و حقوق رفتار انسانی، محاکمه عادلانه از طریق دادگاه مستقل و بی‌طرف، دفاع قانونی مؤثر، حریم خصوصی و شهرت را تضمین می‌کند. انحراف از حقوق مدنی و سیاسی در زمان جنگ یا اضطرار عمومی، در مواردی که مجاز باشد، باید به «میزان اکیداً مورد نیاز شرایط» محدود شود، تبعیض‌آمیز نباشد و با سایر تعهدات حقوقی بین‌المللی سازگار باشد.

طبق گزارش و بر اساس اساسنامه رم، «حبس یا سایر محرومیت‌های شدید از آزادی جسمانی با نقض قواعد اساسی حقوق بین‌الملل» هنگامی که به‌عنوان بخشی از یک حمله گسترده یا سیستماتیک علیه مردم غیرنظامی انجام شود، جنایت علیه بشریت محسوب می‌شود.

گزارش در ادامه بیان می‌کند در مورد نیروهای اشغالگر اسرائیل، تصویب مقررات اضطراری بریتانیا، روش‌های استعماری را در قوانین نظامی پس از ۱۹۶۷ تثبیت کرد. از سال ۱۹۶۷، نیروهای اشغالگر ۲۵۰۰ دستور را صادر کرده‌اند که تمامی مراحل زندگی فلسطینی‌ها از جمله نظم و امنیت عمومی، مدیریت منابع طبیعی، آموزش، حمل‌ونقل، اجرای عدالت، مدیریت مالی، مالیات، برنامه‌ریزی و منطقه‌بندی را کنترل می‌کنند.

گزارشگر ویژه در خصوص بازداشت اداری فلسطینیان بیان می‌کند، علاوه بر دستگیری و بازداشت فلسطینی‌ها بر اساس جرائم کیفری همه‌جانبه، نیروهای اسرائیلی اغلب افراد را بدون اتهام یا محاکمه بازداشت می‌کنند. از سال ۱۹۸۹، سالانه حدود ۵۰۰ فلسطینی از

جمله کودکان، مدافعان حقوق بشر، دانشجویان و رهبران سیاسی به صورت «اداری» بازداشت شده‌اند.

طبق گزارش، بازداشت اداری تنها در مواقعی که به دلیل «موضوعات اضطراری امنیتی» «کاملاً ضروری» باشد، مجاز است و باید در راستای حمایت از حقوق بین‌الملل باشد. در عوض، در اراضی اشغالی فلسطین، فرماندهان نظامی اسرائیل هر زمان که «دلایل معقولی برای فرض اینکه امنیت منطقه یا امنیت عمومی مستلزم بازداشت است» دستور بازداشت اداری می‌دهند. «کنترل فراگیر منطقه‌ای» که در سطح بین‌المللی به‌عنوان سرزمین اشغالی شناخته شده است، ادعاهای امنیتی اسرائیل و «ضرورت» دستگیری فلسطینیان را تضعیف می‌کند.

به گفته گزارش، بازداشت اداری گسترده فلسطینی‌ها دلایل دیگری نیز برای عدم مشروعیت دارد. اولاً، مبهم بودن مفهوم «امنیت» به فرماندهان نظامی اختیارات قابل توجهی در اعمال بازداشت اداری می‌دهد که می‌تواند برای مدت نامحدودی تجدید شود. دوم، بازداشت اداری حمایت‌های حقوق بین‌الملل مربوط به دستگیری، بررسی قضایی و شرایط حبس را نادیده می‌گیرد. پس از دستگیری، بازجویی اغلب شامل روش‌های اجباری برای کسب اطلاعات است که احتمالاً طبق قوانین بین‌المللی به بدرفتاری و گاهی اوقات شکنجه می‌رسد؛ دلایل بازداشت به زندانی اطلاع داده نمی‌شود؛ دستورات به زبان عبری هستند و به عربی ترجمه نمی‌شوند؛ وکلا به شواهد «مخفی» دسترسی پیدا می‌کنند، بنابراین نمی‌توانند آنها را به چالش بکشند، یا شاهدان را مورد بازجویی متقابل قرار دهند؛ جلسات استماع معمولاً برای عموم آزاد نیست. در نهایت، به نظر می‌رسد طبقه‌بندی «تهدید امنیتی» که منجر به بازداشت اداری می‌شود، بهانه‌ای برای آزار و اذیت افراد خاصی باشد که ممکن است فرایند اشغال را به چالش بکشند.

طبق گزارش، کمپین‌های دستگیری دسته‌جمعی اتفاقات رایجی هستند. به‌ویژه در طول حملات و تهاجمات نظامی که اغلب گروه‌های خاصی از جمله فعالان و دانشجویان را هدف قرار می‌دهند. تنها در سال ۲۰۲۲، نیروهای اسرائیلی بیش از ۹۰۰۰ عملیات را در کرانه باختری، از جمله بیت‌المقدس شرقی انجام دادند که بیش از ۷۰۰ مورد آن در داخل یا اطراف اردوگاه‌های آوارگان و به طور متوسط ۱۵ مورد در هفته انجام شده است.

گزارش می‌افزاید: یکی از گروه‌های آسیب‌پذیر از بازداشت‌ها کودکان هستند. گفتنی است اسرائیل با کودکان فلسطینی مانند بزرگسالان با بی‌قانونی رفتار می‌کند. در طی ۲۰ سال، سالانه حدود ۵۰۰ تا ۷۰۰ کودک ۱۲ تا ۱۷ ساله تحت سیستم بازداشت اسرائیل قرار می‌گیرند. تقریباً ۱۰۰۰۰ کودک فلسطینی در طول دستگیری‌ها، محاکمه‌ها و محکومیت‌ها و آسیب‌های متعاقب آن به خود و خانواده‌هایشان بدرفتاری‌های نهادینه‌شده را تجربه کرده‌اند.

گزارشگر ویژه در پایان گزارش خود نتیجه می‌گیرد:

تحت اشغال اسرائیل، نسل‌های فلسطینی اغلب برای ساده‌ترین اشکال زندگی، محرومیت خودسرانه گسترده و سیستماتیک از آزادی را تحمل کرده‌اند. از سال ۱۹۶۷، بیش از ۸۰۰۰۰۰ فلسطینی، از جمله کودکان، بر اساس مجموعه‌ای از قوانین استبدادی که توسط ارتش اسرائیل وضع، اجرا و قضاوت می‌شود، بازداشت شده‌اند. فلسطینی‌ها اغلب بدون مدرک مجرم شناخته و بدون حکم و بدون اتهام یا محاکمه بازداشت می‌شوند. آزار جسمی و روانی بسیار شایع است. بدون چشم‌پوشی از جنایاتی که فلسطینی‌ها در طول چندین دهه اشغال غیرقانونی مرتکب شده‌اند، اکثر محکومیت‌های کیفری فلسطینی‌ها نتیجه یکسری موارد نقض قوانین بین‌المللی، از جمله نقض آیین دادرسی بوده است که مشروعیت اجرای عدالت توسط قدرت اشغالگر را خدشه‌دار می‌کند. بسیاری از این

محکومیت‌ها به بیان مشروع حقوق مدنی و سیاسی و حق مقاومت در برابر اشغالگران خارجی غیرقانونی مربوط می‌شود.

با محروم کردن فلسطینی‌ها از حمایت‌های حقوق بین‌الملل، اشغال آن‌ها را به جمعیتی تقلیل می‌دهد که از وضعیت افراد حمایت‌شده و حقوق اساسی محروم شده‌اند. رفتار با فلسطینی‌ها به‌عنوان یک تهدید جمعی، حفاظت از آنها به‌عنوان افراد «غیرنظامی» تحت قوانین بین‌المللی را از بین می‌برد، آزادی‌های اساسی‌شان را سلب می‌کند و عاملیت و توانایی آنها را برای اتحاد، خودگردانی و توسعه به‌عنوان یک سیاست سلب می‌کند. هر فلسطینی مخالف این رژیم، از معترضان مسالمت‌آمیز گرفته تا کشاورزانی که تلاش می‌کنند در زمین‌های خود زراعت کنند، به‌عنوان یک تهدید تلقی و قابل بازداشت تلقی می‌شود.

حبس دسته‌جمعی عدم تعادل قدرت بین فلسطینی‌ها و نهادهای اسرائیلی و شهرک‌نشینان را تقویت و تجاوز شهرک‌نشینان-استعماری را تسهیل می‌کند. اسرائیل عامل «امنیت» را به عنوان کنترل دائمی بر سرزمینی که اشغال کرده و سعی در الحاق آن دارد، بکارگرفته است. اجرای قانون به‌عنوان ابزاری برای تضمین تحمیل اشغال و سلطه نژادی اسرائیل و پیشبرد پروژه شهرک‌نشینی-استعماری آن عمل کرده است. این امر جداسازی، انقیاد، تکه‌تکه شدن و در نهایت خلع ید از سرزمین‌های فلسطینی و آوارگی اجباری فلسطینی‌ها را تثبیت کرده است. این سیستم که اساساً به منظور استقرار و گسترش مستعمرات است، زندگی فلسطینی‌ها را خفه و موجودیت جمعی فلسطینی‌ها را تضعیف می‌کند.

رژیم اسرائیل از طریق مجموعه‌ای از مکانیسم‌های فیزیکی، بوروکراتیک و دیجیتالی، اراضی اشغالی را به یک «پانوپتیکون» تبدیل کرده است، جایی که فلسطینی‌ها دائماً تحت نظر و اعمال انضباط هستند. به‌نظر می‌رسد در درون این سیستم، نمونه رژیم‌های استعماری شهرک‌نشین، سلب آزادی خودسرانه گسترده و سیستماتیک و رفتارهای ظالمانه و

تحقیق‌آمیز در مقیاس وسیع، به‌عنوان بخشی از سیاست دولتی اسرائیل برای تسلط بر فلسطینیان است.

خودسری گسترده و سیستماتیک رژیم غاصب اشغالگر، تجلی دیگری از اشغال ذاتاً غیرقانونی اسرائیل است و نیاز به پاسخگویی و پایان دادن به آن را تقویت می‌کند. بسیار مهم است که جامعه بین‌المللی تشخیص دهد که غیرقانونی بودن اشغال اسرائیل با اصلاح برخی از وحشیانه‌ترین پیامدهای آن قابل جبران نیست. بر اساس منشور سازمان ملل و قوانین بین‌المللی، به‌ویژه قانون مسئولیت دولت، دولت‌های ثالث موظف‌اند در آپارتاید شهرک‌نشین-استعماری اسرائیل که فلسطینی‌ها را به دلیل امتناع از دست‌کشیدن از حق جمعی خود برای موجودیت، جرم‌انگاری می‌کند، مشارکت نکنند و همچنین از آن چشم‌پوشی نکنند و برای تحقق همه شرایطی که به مردم فلسطین اجازه می‌دهد تا حقوق خود از جمله حق مسلم تعیین سرنوشت خود را تحقق بخشند، اقدام کنند.

خانم فرانچسکا آلبانیز گزارشگر ویژه سرزمین‌های اشغالی همچنین در پایان گزارش خود توصیه‌ای را به رژیم صهیونیستی ارائه کرده که عبارتند از:

- لغو سیستم اسرائیل در سلب خودسرانه آزادی فلسطینیان ناشی از یک اشغال غیرقانونی و به دلیل ناسازگاری ذاتی آن با قوانین بین‌المللی؛
- برای دستیابی به این هدف، کشورهای ثالث نیز باید به موارد زیر توجه کنند:
- استفاده بدون تبعیض از اقدامات دیپلماتیک، سیاسی و اقتصادی منشور سازمان ملل؛
- غیرقانونی شناختن کمک و همکاری به اشغالگری اسرائیل با توجه به ارتکاب اقدامات نادرست و جنایات احتمالی بین‌المللی و خواستار توقف و جبران آنها؛
- لزوم پیگردی قانونی ارتکاب جنایات بین‌المللی ادعا شده در این گزارش، تحت صلاحیت جهانی؛

اسرائیل به‌عنوان اولین گام به سوی راه‌حل‌های بلندمدت برای چندین دهه محرومیت خودسرانه از آزادی مردم فلسطین، اقدامات زیر را انجام دهد:

- اعلان توقف بازداشت افراد زیر سن قانونی؛

- آزادی همه زندانیان فلسطینی، به‌ویژه کودکان بازداشت‌شده به دلیل اعمالی که بر اساس قوانین بین‌المللی توهین‌آمیز نیستند؛

- آزادی همه اجساد نگهداری‌شده فلسطینی‌ها و تضمین دفن آبرومندانه آنان؛

همچنین گفته است مقامات فلسطینی به‌طور کامل از هنجارهای بین‌المللی در مورد سلب آزادی تبعیت کنند که این شامل موارد زیر می‌باشد:

- توقف هر نوع بازداشت خودسرانه و همچنین شکنجه و بدرفتاری با بازداشت‌شدگان، تضمین پاسخگویی و غرامت به قربانیان؛ این شامل آزادی اجساد اسرائیلی نگهداری‌شده در غزه هم می‌شود.

- قطع ترتیبات امنیتی که ممکن است منجر به نقض حقوق و آزادی‌های اساسی طبق قوانین بین‌المللی شود.

- تضمین نظارت مؤثر و اقدامات پاسخگویی از جمله با مشارکت راهبردی سازمان‌های حقوق بشر محلی.

گزارشگر همچنین بیان کرده، تحقیقات مستقل و کامل درباره ارتکاب احتمالی جنایات بین‌المللی ناشی از بازداشت خودسرانه سیستماتیک فلسطینی‌ها از جمله از طریق صلاحیت جهانی آغاز شود. به ویژه، دادستان دیوان کیفری بین‌المللی باید به عنوان بخشی از تحقیقات در مورد وضعیت فلسطین، ارتکاب احتمالی این جنایات بین‌المللی را بررسی کند:

- محرومیت عمدی از حق محاکمه عادلانه و منظم افراد تحت حمایت؛

- استفاده گسترده و نهادینه شده از شکنجه و رفتار یا مجازات ظالمانه، غیرانسانی یا تحقیرآمیز؛

- اخراج یا انتقال غیرقانونی یا حبس غیرقانونی؛

- حبس یا محرومیت شدید و خودسرانه از آزادی بر خلاف قواعد اساسی حقوق بین‌الملل؛

- آزار و اذیت یک گروه یا مجموعه قابل شناسایی به دلیل هویت آن؛

- آپارتاید.

احتمال ارتکاب مجموع این جنایات به عنوان بخشی از سیاست «فلسطین زدایی» سرزمین اشغالی و طرحی برای الحاق تدریجی آن باید به فوریت بررسی شود؛ چنین طرحی حق کل یک ملت را به خطر خواهد انداخت. گروهی که پایه‌های نظم حقوقی بین‌المللی را به چالش می‌کشد.^۳

❖ ۲. دومین گزارش کمیسیون مستقل تحقیق در سرزمین‌های اشغالی فلسطین به

اجلاس ۵۳ شورای حقوق بشر (مه ۲۰۲۳)

درآمد سازمان دفاع از قربانیان خشونت

کمیسیون مستقل تحقیق توسط شورای حقوق بشر در سی‌امین نشست اضطراری و به تاریخ ۲۷ مه ۲۰۲۱، به ریاست خانم ناوی پیلائی تشکیل و مقرر شد کلیه موارد نقض حقوق بین‌الملل و حقوق بشر منتهی به ۱۳ آوریل ۲۰۲۱ و از آن زمان به بعد را در سرزمین‌های اشغالی بررسی کند. همچنین مقرر شد این کمیسیون در دو نوبت گزارش خود را به شورای حقوق بشر و مجمع عمومی ارائه دهد. کمیسیون تحقیق در ماه مه

۲A/HRC/53/59

https://www.ohchr.org/sites/default/files/documents/hrbodies/hrcouncil/sessions-regular/session53/advance-versions/A_HRC_53_59_AdvanceUneditedVersion.pdf

۲۰۲۳، دومین گزارش خود را به اجلاس ۵۳ شورای حقوق بشر ارائه کرده است. در این گزارش، کمیسیون حملات، محدودیت‌ها و آزار و اذیت فعالان جامعه مدنی توسط تمامی مسئولین: اسرائیل، دولت فلسطین و مقامات فعلی در غزه را بررسی می‌کند. این گزارش از ۶ قسمت روش کار و چارچوب حقوقی، مقامات اسرائیلی و حامیان آن‌ها، مقامات فلسطینی و مقامات حاضر در غزه، گروه‌های مورد توجه، نتیجه‌گیری و توصیه‌ها می‌باشد.

۱. روش کار

کمیسیون بر اساس روش تثبیت شده خود و با هدایت رویه‌های استاندارد کمیسیون‌های تحقیق و تحقیقات حقوق بشری، با استناد بر ۱۲۷ مصاحبه، شهادت‌های داده شده در طی دو دور استماع، تحقیق، بحث با ذینفعان و کارشناسان و ۲۱ مورد ارسالی در پی فراخوان صادر شده در ۲ نوامبر ۲۰۲۲، گزارش خود را منتشر کرده است. اطلاعات منعکس شده در گزارش عمدتاً دوره ۲۰۲۰-۲۰۲۳ را پوشش می‌دهد. کمیسیون خاطرنشان کرده که سرزمین فلسطین از جمله قدس شرقی و غزه و جولان سوریه در حال حاضر تحت اشغال جنگ‌طلبانه اسرائیل هستند که قوانین بین‌المللی بشردوستانه هم‌زمان با قوانین بین‌المللی حقوق بشر در مورد آنها اعمال می‌شود.

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

فضای مدنی در این گزارش به عنوان محیطی تعریف شده است که بازیگران مختلف جامعه مدنی، از جمله محروم‌ترین و به حاشیه‌رانده‌ترین‌ها را قادر می‌سازد تا به‌طور معناداری در حیات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه مشارکت کنند. فضای مدنی بازیگران مختلفی از جمله مدافعان و فعالان حقوق بشر، زنان مدافع حقوق بشر، دگرباشان جنسی و فعالان این حوزه، سازمان‌های مردم‌نهاد، روزنامه‌نگاران، وکلا، دانشگاهیان و دانشجویان، هنرمندان و فرهنگیان را در بر می‌گیرد.

۲. مقامات اسرائیلی و سایر حامیان آنان

۲-۱) مشروعیت‌زدایی از جامعه مدنی

طبق گزارش، مقامات اسرائیل طی سال‌های گذشته، وزارتخانه‌های خاصی از جمله وزارت امور راهبردی و دیپلماسی عمومی و وزارت امور دیاسپورا و مبارزه با یهودی‌ستیزی ایجاد کرده‌اند که در جهت مشروعیت‌زدایی از جامعه مدنی در سطح محلی و بین‌المللی فعالیت می‌کنند. در مارس ۲۰۲۳، لابی کنست برای مبارزه با یهودی‌ستیزی و مشروعیت‌زدایی با تمرکز بر مبارزه با «تضعیف» اسرائیل توسط کشورهای خارجی که از حقوق بشر و سازمان‌های جامعه مدنی حمایت مالی می‌کنند، اعلام شد.

کمیسیون بیان کرده، در کنار اقدامات اسرائیل، افراد و سازمان‌های خصوصی به‌طور فزاینده‌ای با هدف جلوگیری، مداخله و ساکت‌کردن جامعه مدنی، مدافعان حقوق بشر و رویدادهای متمرکز بر حقوق فلسطین در سطح محلی و جهانی کار می‌کنند. این سازمان‌ها به‌طور مؤثر استراتژی رژیم را علیه جامعه مدنی اجرا و ترویج می‌کنند.

۲-۲) قوانینی که فضای مدنی را هدف قرار می‌دهد

طبق گزارش، مقامات اسرائیل قوانینی را برای کاهش و محدود کردن فعالیت‌های جامعه مدنی تصویب کرده‌اند. این‌ها شامل اصلاحیه شماره ۴۰ قانون مبانی بودجه ۲۰۱۱، قانون ضد تحریم ۲۰۱۱، اصلاحیه ۲۰۱۶ قانون انجمن‌ها، قانون مبارزه با تروریسم ۲۰۱۶ و اصلاحیه شماره ۲۸ قانون ورود به اسرائیل در مارس ۲۰۱۷ است. کارشناسان حقوقی هشدار داده‌اند که خطر تضعیف حمایت‌های حقوق بشری، به‌ویژه آسیب‌پذیرترین و محروم‌ترین جوامع، از جمله شهروندان فلسطینی اسرائیل و پناهنجویان را تهدید می‌کنند.

بر اساس این گزارش، اسرائیل همچنین در حال بررسی چندین لایحه دیگر است که می‌تواند بر جامعه مدنی تأثیر منفی بگذارد. آنها شامل لایحه‌ای برای اعمال نرخ مالیات ۶۵ درصدی بر درآمد انجمن‌هایی می‌باشد که از «مؤسسات دولتی خارجی» حمایت دریافت

می‌کنند، لایحه‌ای برای الزام انجمن‌های تحت حمایت مالی خارجی برای اعلام اینکه در هر دادخواستی به دیوان عالی دادگستری اعلام کنند که توسط نهادهای دولتی خارجی حمایت می‌شوند. همچنین لایحه منع به اهتزاز درآوردن پرچم کشور دشمن، سازمان تروریستی یا تشکیلات خودگردان فلسطین در ملاءعام و لایحه ممنوعیت فیلمبرداری از سربازان در حال انجام وظیفه.

۲-۳) حملات و آزار و اذیت

این کمیسیون مجموعه‌ای از حوادث مربوط به حملات نیروهای امنیتی اسرائیل علیه مدافعان و فعالان حقوق بشر اسرائیلی، فلسطینی و بین‌المللی در سرزمین‌های اشغالی فلسطین را مستند کرده است. عیسی عمرو، مدافع حقوق بشر فلسطینی اهل الخلیل، طی سالیان متمادی مورد حملات متعدد شهرک‌نشینان و نیروهای امنیتی اسرائیل قرار گرفته است. آقای عمرو بیش از ۱۴ بار در دو سال گذشته برای بازجویی توسط مقامات اسرائیلی و فلسطینی بازداشت شده و به دلیل اقداماتی که گفته می‌شود سال‌ها قبل انجام شده تحت محاکمه طولانی مدت قرار گرفته است.

۲-۴) اقدامات تنبیهی و محدودیت در رژیم اشغالگر

طبق گزارش، دادگاه نظامی اسرائیل به‌عنوان ابزاری مرکزی برای خاموش کردن و جرم‌انگاری مخالفان و فعالیت‌های فلسطینی در کرانه باختری اشغالی مورد استفاده قرار می‌گیرد و به‌طور گسترده برای سلب آزادی مدافعان حقوق بشر استفاده می‌شود. کمیسیون ده‌ها مورد از مدافعان حقوق بشر که از طریق دادگاه‌های نظامی تحت تعقیب و محکومیت قرار گرفته بودند، ثبت کرده است. این پرونده‌ها عناصر مشترکی دارند، از جمله ارعاب از طریق بازجویی، آزار و اذیت توسط نیروهای امنیتی اسرائیل و استفاده از اعتراف‌های تحت فشار برای محکومیت افراد بدون نیاز به ارائه شواهد کافی و قانع کننده.

۲-۵) نظارت بر رسانه‌های اجتماعی

کمیسیون می‌افزاید: مقامات اسرائیلی به‌طور فزاینده‌ای از نظارت بر فعالیت‌های مدافعان حقوق بشر، از جمله از طریق نرم‌افزارهای جاسوسی نصب شده در تلفن‌های همراه، استفاده می‌کنند. در نوامبر ۲۰۲۱، نرم‌افزار جاسوسی پگاسوس متعلق به گروه اسرائیلی ان.اس.او در تلفن‌های همراه شش کارمند حقوق بشر فلسطینی کشف شد. در ژانویه ۲۰۲۲، یک نشریه اسرائیلی گزارش داد که پلیس از نرم‌افزارهای جاسوسی پگاسوس برای هک کردن تلفن‌های شهروندان اسرائیلی، از جمله افرادی که در تظاهرات علیه دولت نتانیاها در سال ۲۰۲۰ شرکت داشتند، استفاده کرده است.

۳. تشکیلات خودگردان فلسطین و مقامات فعلی غزه

۳-۱) محدودیت‌های تحمیل شده توسط دولت و مانع تراشی در جامعه مدنی

بر اساس گزارش، از زمان تقسیم سیاسی فلسطین در سال ۲۰۰۷، مجموعه‌ای از محدودیت‌ها اعمال شده که کنترل قوه مجریه را بر سازمان‌های جامعه مدنی ثبت شده به‌عنوان انجمن‌های خیریه، سازمان‌های غیردولتی و شرکت‌های غیرانتفاعی افزایش می‌دهد.

کمیسیون معتقد است چارچوب قانونی حاکم بر جامعه مدنی در سراسر کرانه باختری و غزه اعمال می‌شود و شامل قانون شماره ۱ سال ۲۰۰۰ در مورد انجمن‌های خیریه و سازمان‌های غیردولتی و قوانین ۱۹۲۹ و ۱۹۶۴ درباره شرکت‌ها و اصلاحیه‌های آنها می‌شود. در غزه، سازمان‌هایی که وضعیت اجتماعی، مذهبی و سیاسی موجود را به چالش می‌کشند، به‌ویژه در فعالیت‌های خود مورد هدف قرار گرفته و برای فعالیت آن‌ها مانع تراشی می‌شود.

۲-۳) جرم‌انگاری، دستگیری و بازداشت خودسرانه

گزارش بیان می‌کند، در نتیجه سرکوب فزاینده فضای مدنی و سیاسی در سال‌های اخیر توسط تشکیلات خودگردان فلسطین در کرانه باختری، فعالان حقوق بشر با برگزاری اعتراضات، راه‌اندازی کمپین‌های متقابل و حمایت از افزایش شفافیت، تفکیک بیشتر قوا، دید خود را افزایش داده‌اند. اعتراضات و فعالیت‌های اینترنتی منجر به دستگیری بسیاری از فعالان به اتهام افترا به مقامات و شرکت در تجمعات غیرقانونی شده است. تشکیلات خودگردان فعالان و روزنامه‌نگاران را تحت قانون جرائم سایبری متهم کرده و این امر نظارت و کنترل آن بر فعالیت‌های آنلاین را افزایش می‌دهد.

۳-۳) شکنجه، قتل و رفتار غیرانسانی

کمیسیون اطلاعاتی در مورد استفاده از شکنجه و بدرفتاری برای مجازات و ارعاب منتقدان و مخالفان توسط مقامات امنیتی داخلی غزه و سرویس‌های اطلاعاتی دریافت کرده است. فراوانی و شدت و عدم پاسخگویی نشان می‌دهد که چنین مواردی بسیار گسترده هستند، همان‌طور که یافته‌های نهادهای سازمان ملل، سازمان‌های حقوق بشر بین‌المللی و فلسطینی و کمیسیون مستقل و نهاد ملی حقوق بشر فلسطین آن را برجسته کرده‌اند. کمیسیون خاطر نشان می‌کند تشکیلات خودگردان فلسطین فرمان قانون شماره ۲۵ در سال ۲۰۲۲ را در مورد ایجاد مکانیسم پیشگیرانه ملی تحت پروتکل اختیاری کنوانسیون علیه شکنجه صادر کرده است.

۴. گروه‌های مورد توجه: اقدامات انجام شده توسط همه متصدیان وظیفه

۴-۱) خبرنگاران و رسانه‌ها

کمیسیون اطلاعات قابل توجهی دریافت کرد که نشان می‌دهد روزنامه‌نگاران در تمام مناطق جغرافیایی تحت امر خود و توسط همه مسئولین مورد آزار و اذیت و حملات قرار می‌گیرند. فدراسیون بین‌المللی روزنامه‌نگاران گزارش داد، بر اساس اطلاعات جمع‌آوری شده توسط سندیکای روزنامه‌نگاران فلسطین، ۴۷۹ مورد نقض حقوق رسانه‌ها و روزنامه‌نگاران در سرزمین‌های اشغالی فلسطین در نیمه اول سال ۲۰۲۲ رخ داده است. شایع‌ترین موارد، بازداشت روزنامه‌نگاران و جلوگیری از پوشش خبری با حملات فیزیکی نیروهای امنیتی اسرائیل و سپس حملات شهرک‌نشینان بوده است.

۴-۲) زنان مدافع حقوق بشر

این کمیسیون چندین مورد خشونت جنسی و جنسیتی توسط نیروهای امنیتی فلسطین علیه زنان مدافع حقوق بشر فلسطینی را پس از اعتراضات مرتبط با مرگ نزار بنات ثبت کرده است. این در حالی است که برخی از قربانیان به پلیس شکایت و مهاجمان را شناسایی کرده‌اند اما کمیسیون از پاسخگویی هیچ عاملی اطلاعاتی دریافت نکرده است.

۴-۳) هنرمندان و فعالان فرهنگی

بر اساس گزارش، مقامات متعدد در اسرائیل به‌طور فزاینده‌ای در بیان هنری و فرهنگی مربوط به اشغال و حقوق فلسطین مداخله کرده‌اند. کمیسیون چندین روش مورد استفاده در خاموش کردن خلق هنری را مستند کرده، از جمله سانسور مستقیم، تهدید یا انکار واقعی بودجه، تهدید علیه نهادهایی که از چنین هنرمندانی حمایت می‌کنند (مانند سینماها، شوراهای محلی و گالری‌ها)، لغو رویدادها توسط مقامات محلی و جابجایی اجباری رویدادها از مؤسسات دولتی با بودجه عمومی به مکان‌های خصوصی.

۵. نتیجه گیری

- کمیسیون دریافت‌ه است که حقوق بشر برای آزادی عقیده و بیان و حق تجمعات مسالمت‌آمیز توسط اسرائیل، دولت فلسطین و مقامات فعلی در غزه نقض شده است. کمیسیون دریافت‌ه تعدادی از حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، از جمله حقوق بشر برای مشارکت در زندگی فرهنگی، داشتن مسکن مناسب، بهداشت و کار نیز نقض می‌شود.

- استفاده مقامات اسرائیلی از قوانین ضدتروریسم برای طبقه‌بندی سازمان‌های جامعه مدنی به‌عنوان سازمان‌های تروریستی با هدف مشروعیت‌زدایی و انزوا و تضعیف فعالیت آنها و آسیب‌رساندن به بودجه و حمایت بین‌المللی آنها است.

- استفاده مقامات اسرائیلی از نرم‌افزارهای جاسوسی علیه مدافعان حقوق بشر، آزادی انجمن، آزادی بیان و حق حریم خصوصی را نقض می‌کند.

- روزنامه‌نگاران فلسطینی به‌طور خاص مورد آزار و اذیت، حملات، دستگیری‌ها، بازداشت‌ها و اتهامات تحریک به خشونت قرار می‌گیرند و ظاهراً این اقدامات به‌عنوان بخشی از تلاش برای بازدارندگی آنها از ادامه کارشان است.

- کمیسیون دریافت‌ه است که عدم پاسخگویی در مورد خشونت مبتنی بر جنسیت، از جمله خشونت جنسی، هدف قرار دادن زنان مدافع حقوق بشر را مجاز و تشویق می‌کند.

- کمیسیون به این نتیجه رسید که حملات و دستگیری اعضای جامعه مدنی تأثیر قابل توجهی بر کودکان به‌ویژه کسانی که در معرض حملات خشونت‌آمیز شبانه، جستجوها، بازجویی‌ها و اخراج والدین توسط نیروهای امنیتی قرار دارند، داشته است.

- کمیسیون دریافت‌ه است که اقدامات مقامات اسرائیلی و فلسطینی مبنی بر کوچک کردن فضای فرهنگی و اثرگذاری آن بر هنرمندان و فعالان فرهنگی در اسرائیل و سرزمین

فلسطین اشغالی، نقض حقوق فرهنگی مندرج در میثاق بین‌المللی حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی است.

- کمیسیون نتیجه گرفته که برخی اقدامات اسرائیل علیه سازمان‌های جامعه مدنی ممکن است به منزله نقض قوانین بین‌المللی بشردوستانه باشد و ممکن است طبق قوانین بین‌المللی جنایت محسوب شود. کمیسیون دریافت که لغو مجوزهای اقامت در بیت‌المقدس شرقی بر اساس اصلاحیه سال ۲۰۱۸ قانون ورود به اسرائیل، که مستلزم «نقض بیعت» است، «جنایت جنگی» محسوب می‌شود. کمیسیون تأکید می‌کند که درخواست وفاداری از افراد تحت حمایت در سرزمین‌های اشغالی مغایر با قوانین بین‌المللی و ناقض قوانین بشردوستانه بین‌المللی است.

- کمیسیون دریافت است دولت فلسطین با نقض ماده ۱۹ میثاق بین‌المللی حقوق مدنی و سیاسی، مدافعان حقوق بشر و فعالان جامعه مدنی را با هدف ساکت کردن نظرات مخالف، هدف قرار داده است.

- کمیسیون به این نتیجه می‌رسد که مقامات نیروهای امنیتی فلسطین برای ساکت کردن زنان مدافع حقوق بشر در کرانه باختری به خشونت جنسی و جنسیتی متوسل شده‌اند.

- کمیسیون نتیجه می‌گیرد که مقامات فعلی در غزه کسانی را که عقاید سیاسی مخالف‌شان را ابراز می‌کنند هدف قرار می‌دهند و فضای سرکوب‌کننده‌ای از ترس ایجاد می‌کنند که مشخصه آن خودسانسوری است. این به منزله نقض قوانین بین‌المللی حقوق بشر است.

توصیه‌ها

توصیه‌های کمیسیون به همه متصدیان وظیفه عبارتند از:

- حصول اطمینان از احترام گسترده‌تر به حقوق آزادی عقیده و بیان و حق تشکل و تجمعات مسالمت‌آمیز و حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و اطمینان از انجام

فعالیت‌های فعالان جامعه مدنی، از جمله مدافعان حقوق بشر، روزنامه‌نگاران و زنان مدافع حقوق بشر در فضای ایمن، آزاد و بدون آزار و اذیت یا مجازات؛

- اطمینان از ایجاد راه‌حل‌های مؤثر برای همه بازیگران جامعه مدنی به جهت تجربه نقض حقوق بشر یا نقض قوانین بین‌المللی بشردوستانه ناشی از انجام فعالیت‌های اجتماعی، سیاسی، اقتصادی یا فرهنگی خود؛

توصیه‌های کمیسیون به اسرائیل:

- توقف فوری و بدون تأخیر اقداماتی که ممکن است به جنایات جنگی منجر شود، از جمله اخراج غیرقانونی یا انتقال افراد تحت حمایت از سرزمین اشغالی و صدور مجوز بازگشت این افراد به اقامتگاه قانونی خود؛

- توقف فوری اقدامات سیستماتیک مانند دستگیری و بازداشت خودسرانه، بازداشت اداری، آزار و اذیت و کمپین‌های بدنام‌سازی برای هدف قراردادن مدافعان حقوق بشر و روزنامه‌نگاران به‌ویژه فلسطینی‌ها به خاطر نقض حقوق اساسی‌شان؛

- توقف فوری اقداماتی که ممکن است به شکنجه یا بدرفتاری تبدیل شود و کسب اطمینان برای بررسی این تخلفات به سرعت، بی‌طرفانه و مستقل و سپرده‌شدن عاملان آن به دست عدالت؛

- لزوم اقدام فوری برای پاسخگو کردن بازیگران غیردولتی، از جمله شهرک‌نشینان در مورد نقض حقوق بشر علیه جامعه مدنی؛

- لغو قوانین و مقرراتی که مانع کار جامعه مدنی می‌شود و توقف هرگونه پیش‌نویس قانونی با تأثیرات نامطلوب بر جامعه مدنی؛

- لغو فوری تعیین سازمان‌های حقوق بشر و بشردوستانه فلسطینی به عنوان سازمان‌های تروریستی یا غیرقانونی؛

توصیه کمیسیون به دولت فلسطین و مقامات غزه:

- توقف فوری اقداماتی با هدف ارباب و ساکت کردن مدافعان حقوق بشر، از جمله دستگیری و بازداشت خودسرانه، قتل، شکنجه یا بدرفتاری، آزار و اذیت و ارباب به‌ویژه زنان مدافع حقوق بشر و بستن اجباری رویدادهای فرهنگی و غیره و کسب اطمینان برای بررسی سریع، بی‌طرفانه و مستقل تمام اتهامات و سپردن عوامل آن به دست عدالت؛

- اتخاذ اقداماتی جهت مشارکت برابر زنان مدافع حقوق بشر در ترویج و حمایت از حقوق بشر، توقف هدف قرار دادن آنان بر اساس جنسیت، بررسی همه اشکال خشونت مبتنی بر جنسیت و اطمینان از پاسخگویی عوامل، اعم از بازیگران دولتی و غیردولتی؛

- ضرورت مسئول و پاسخگو نگه‌داشتن مجرمان برای نقض حقوق بشر علیه جامعه مدنی و دگرباشان جنسی؛

توصیه کمیسیون به دولت‌های عضو سازمان ملل:

- درخواست از اسرائیل برای لغو نام‌گذاری سازمان‌های جامعه مدنی فلسطینی به‌عنوان سازمان‌های تروریستی و غیرقانونی، پایان دادن به اعمال قانون سال ۲۰۱۶ مبارزه با تروریسم برای سازمان‌های جامعه مدنی و محکوم کردن علنی کمپین‌های دولتی یا غیردولتی علیه سازمان‌های جامعه مدنی در اسرائیل، فلسطین اشغالی و در سراسر جهان که از سیاست و اقدامات اسرائیل انتقاد و یا از حقوق فلسطینیان حمایت می‌کنند؛

- درخواست از دولت فلسطین برای برگزاری انتخابات عمومی.

کمیسیون در پایان گزارش خود توصیه می‌کند دفتر دادستان دیوان کیفری بین‌المللی تحقیقات در مورد وضعیت حقوق بشر در سرزمین‌های اشغالی فلسطین، از جمله شناسایی عوامل مستقیم، کسانی که مسئولیت فرماندهی را دارند و افرادی که در ارتکاب جرائم تحت صلاحیت دادگاه کمک یا مشارکت می‌کنند را در اولویت قرار دهد.

❖ حملات هوایی و عملیات زمینی اسرائیل در جنین «جنایت جنگی»

تعدادی از گزارشگران سازمان ملل در تاریخ ۵ ژوئیه ۲۰۲۳ (۱۴ تیر ۰۲) با صدور بیانیه‌ای اعلام کردند که حملات هوایی و عملیات زمینی اسرائیل در کرانه باختری اشغالی با هدف قرار دادن اردوگاه آوارگان جنین و کشتن حداقل ۱۲ فلسطینی ممکن است در ابتدا جنایت جنگی باشد.

به گفته گزارشگران، عملیات نیروهای اسرائیلی در کرانه باختری، کشته و زخمی شدن شدید مردم نواحی اشغال شده، تخریب منازل و زیرساخت‌های آنها و آواره کردن خودسرانه هزاران نفر، نقض فاحش قوانین بین‌المللی و استانداردهای استفاده از زور می‌باشد و ممکن است جنایت جنگی محسوب شود.

بر اساس این بیانیه بین ۳ تا ۴ ژوئیه، نیروهای اسرائیلی در یکی از بزرگترین عملیات نظامی اسرائیل در کرانه باختری در سال‌های اخیر، دست‌کم ۱۲ فلسطینی از جمله پنج کودک را کشتند و بیش از ۱۰۰ فلسطینی را زخمی کردند. این حملات هزاران فلسطینی را مجبور به فرار کرد و به زیرساخت‌ها، خانه‌ها و ساختمان‌های مسکونی آسیب وارد کرد.

به اعتقاد گزارشگران سازمان ملل این تهاجمات شدیدترین حملات در کرانه باختری از زمان تخریب اردوگاه جنین در سال ۲۰۰۲ بوده است. آنها به گزارش‌های متعددی در مورد ممانعت آمبولانس‌ها از دسترسی به کمپ پناهندگان جنین برای تخلیه مجروحان اشاره که این امر دسترسی آنها به کمک‌های پزشکی را با مشکل مواجه کرد.

بنا بر گزارش، حدود ۴۰۰۰ فلسطینی پس از حملات هوایی مرگبار از کمپ آوارگان جنین گریخته‌اند. به گفته گزارشگران دیدن هزاران پناهجوی فلسطینی که در اصل از سال ۱۹۴۷

تا ۱۹۴۹ آواره شده‌اند و باز هم مجبور به خروج از کمپ با ترسی وحشتناک و در تاریکی شب شده‌اند، دلخراش است.

گزارشگران با محکوم کردن عملیات به اصطلاح «ضد تروریسم» توسط نیروهای اسرائیلی، گفتند که این حملات هیچ توجیهی بر اساس قوانین بین‌المللی پیدا نمی‌کند. آنها گفته‌اند: «این حملات به منزله مجازات دسته‌جمعی مردم فلسطین است که از نظر مقامات اسرائیلی «تهدید امنیت جمعی» نامیده شده است.

آنها نسبت به تسلیحات نظامی و تاکتیک‌هایی که نیروهای اشغالگر اسرائیل حداقل دو بار در دو هفته گذشته علیه جمعیت جنین مستقر و استفاده کرده، ابراز نگرانی کرده‌اند.

گزارشگران بیان کرده‌اند: فلسطینی‌ها در اراضی اشغالی تحت حمایت قوانین بین‌المللی هستند و تمامی حقوق بشر از جمله فرض بی‌گناهی تضمین شده است. در عین حال که اسرائیل به الحاق سرزمین فلسطین اشغالی و آواره و خلع ید ساکنان فلسطینی آن کمک می‌کند، نمی‌تواند آنها را به‌عنوان تهدیدی برای امنیت جمعی تلقی کند.

بر اساس این بیانیه، عملیات اسرائیل در جنین، تقویت خشونت ساختاری است که طی دهه‌ها در اراضی اشغالی فلسطین نفوذ کرده است. مصونیتی که اسرائیل برای اعمال خشونت‌آمیز خود در طول سال‌ها از آن برخوردار بوده، فقط چرخه خشونت تکرارشونده را تقویت و تشدید کرده است.

گزارشگران سازمان ملل خواستار پاسخگویی اسرائیل به دلیل اشغال غیرقانونی و اعمال خشونت‌آمیز برای تداوم آن، تحت قوانین بین‌المللی شده‌اند. برای پایان دادن به این خشونت بی‌امان، اشغال غیرقانونی اسرائیل باید پایان یابد و در حاشیه نمی‌توان آن را اصلاح یا بهبود بخشید!

امضاکنندگان بیانیه عبارتند از:

- گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در سرزمین فلسطین اشغالی از سال ۱۹۶۷؛
- گزارشگر ویژه حقوق بشر آوارگان داخلی؛
- گزارشگر ویژه خشونت علیه زنان و دختران.

❖ اظهار نظر کمیسر عالی حقوق بشر در مورد حجم بالای خشونت در عملیات

اخیر اسرائیل در فلسطین

کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل در تاریخ ۴ ژوئیه ۲۰۲۳ (۱۳ تیر ۰۲) با صدور بیانیه‌ای اعلام کرد عملیات اخیر در کرانه باختری اشغالی به طرز نگران‌کننده‌ای بر یک الگوی بسیار آشنا از رویدادها تأکید می‌کند: این که خشونت فقط باعث خشونت بیشتر می‌شود. کشتار، معلولیت و تخریب اموال باید متوقف شود.

بنا بر گزارش‌ها، ۳۰۰۰ فلسطینی در طول شب پس از موجی از حملات هوایی مرگبار به اردوگاه جنین، از اردوگاه گریختند. و هفت نفر در حادثه خودرو در تل‌آویو مجروح شدند.

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

طبق این بیانیه گستردگی عملیات جاری نیروهای امنیتی اسرائیل در جنین، از جمله استفاده از حملات هوایی مکرر، همراه با تخریب اموال، انبوهی از مسائل جدی را با توجه به هنجارها و استانداردهای بین‌المللی حقوق بشر، از جمله حفاظت و احترام به حق زندگی به وجود آورده است.

بر اساس آنچه در این متن آمده، برخی از روش‌ها و تسلیحات مورد استفاده در طی عملیات نیروهای امنیتی اسرائیل در اردوگاه پناهندگان جنین و مناطق اطراف آن به‌جای اجرای قانون، به‌طور کلی با انجام خصومت‌ها در درگیری‌های مسلحانه مرتبط است.

استفاده از حملات هوایی با عملیات اجرای قانون مغایرت دارد. در شرایط اشغال، مرگومیر ناشی از چنین حملات هوایی نیز ممکن است به قتل عمدی تبدیل شود. عملیات نیروهای اسرائیلی در کرانه باختری اشغالی نیاز به رعایت استانداردهای بین‌المللی حقوق بشر در مورد استفاده از زور دارد. این استانداردها صرفاً به این دلیل که هدف عملیات «ضد تروریسم» عنوان شده است، تغییر نمی‌کند.

کمیسر عالی بیان می‌کند، قوانین حقوق بشر بین‌المللی تعهدات روشنی را برای اسرائیل به‌عنوان قدرت اشغالگر تعیین می‌کند تا اطمینان حاصل کند که تمامی عملیات‌ها به گونه‌ای برنامه‌ریزی و کنترل می‌شوند که تا حد ممکن، توسل به زور و به‌ویژه نیروی کشنده را به حداقل برسانند. اسرائیل همچنین باید دسترسی به موقع به مراقبت‌های پزشکی را برای همه مجروحان تضمین کند.^۷

❖ اولویت قرار گرفتن حق بازگشت آوارگان فلسطینی بر ملاحظات سیاسی

تعدادی از گزارشگران سازمان ملل در تاریخ ۲۱ ژوئن ۲۰۲۳ (۳۰ خرداد) در بیانیه‌ای به مناسبت روز جهانی پناهندگان گفتند که جهان نمی‌تواند میراث ماندگار استعمار و نژادپرستی را که در رفتار با پناهندگان، بی‌جاشدگان داخلی و مهاجران به‌ویژه در کشورهای شمال جهانی^۸ ادامه دارد نادیده بگیرد.

گزارشگران گفته‌اند هم‌زمان با این روز جهانی و گرامیداشت هفتادوپنجمین سالگرد اعلامیه جهانی حقوق بشر، ضروری است که چالش‌های پایداری را که همچنان بر رفتار با آوارگان اجباری تأثیر می‌گذارد، شناخته شود. در این زمینه، پرداختن به نقش کشورها در شمال جهانی اهمیت ویژه‌ای دارد، زیرا سایه نژادپرستی، برتری‌طلبی، پدرسالاری و میراث

^۷<https://www.ohchr.org/en/statements/2023/07/comment-un-human-rights-chief-volker-turk-israeli-palestinian-violence>

^۸ به طور کلی، تعاریف شمال جهانی شامل ایالات متحده، کانادا، تقریباً تمام کشورهای اروپایی، اسرائیل، قبرس، ژاپن، سنگاپور، کره جنوبی، تایوان، استرالیا و نیوزلند می‌شود.

تاریخی تلاش‌های استعماری هنوز به شدت بر موقعیت‌های آوارگان اجباری تأثیر می‌گذارد.

بر اساس این بیانیه، سال ۲۰۲۲ بزرگترین افزایش تاریخ در تعداد آوارگان اجباری در سراسر جهان بوده است. بیش از ۱۰۸ میلیون نفر در سراسر جهان از خانه‌های خود بیرون رانده شدند که بیش از نیمی از آنها زن و دختر هستند. در سال ۲۰۲۳، درگیری‌ها و خشونت‌های جاری و در حال ظهور همچنان افراد بیشتری را مجبور به فرار کرده و چشم‌انداز کمی برای راه‌حل‌های بادوام نشان داده است. از ژانویه ۲۰۲۳ تا به امروز بیش از ۱۲۰۰ مهاجر در دریای مدیترانه جان خود را از دست داده و یا ناپدید شده‌اند.

به گفته گزارشگران این واقعت برای مردم فلسطین بیش از حد آشنا است، ۷۵ سال پس از نکبا، واقعه‌ای که زندگی فلسطینی‌ها را در هم شکست و ارتباط اجدادی آنها را با سرزمینشان در طول تشکیل رژیم اسرائیل قطع کرد. از آن زمان، آنها آوارگی اجباری، سلب مالکیت، و سلب حق رأی را تحمل کرده‌اند و حقوق آنها برای تعیین سرنوشت، استرداد و غرامت مکرراً انکار شده است. ۷۵ سال است که فریاد عدالت‌خواهی آنها که در مطالبه حق بازگشت تجسم یافته، با عزمی تزلزل ناپذیر طنین انداز شده است.

سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
of Violence

در این بیانیه آمده: آوارگی اجباری برای نسل‌ها بخشی از زندگی فلسطینیان شده است که به سال‌های ۱۹۴۷ تا ۱۹۴۹ بازمی‌گردد، زمانی که بیش از ۷۵۰۰۰۰ فلسطینی مجبور به فرار از قتل‌عام‌ها و اخراج‌های دسته‌جمعی و انتقال اجباری در زمان ایجاد رژیم اسرائیل شدند. اکثریت آنها همراه با فرزندان‌شان هنوز در کشورهای همسایه اردن، لبنان و سوریه هستند، در حالی که ۴۰ درصد از آنها از سال ۱۹۶۷ در نوار غزه و کرانه باختری از جمله بیت‌المقدس شرقی تحت اشغال هستند. به تدریج، تبعید فلسطینیان آنها را در سراسر کشورهای مختلف جهان پراکنده کرده است.

گزارشگران در این بیانیه اشاره کرده‌اند که از سال ۱۹۴۸، هم مجمع عمومی و هم شورای امنیت پیوسته از اسرائیل خواسته‌اند تا بازگشت آوارگان فلسطینی را تسهیل و گرامت بدهد. با وجود این درخواست‌های مکرر، آوارگان فلسطینی به‌طور سیستماتیک از حق بازگشت خود محروم و مجبور شده‌اند در شرایط ناامن و آسیب‌پذیر خارج از مرزهای فلسطین در تبعید زندگی کنند. حق بازگشت رکن اساسی حق تعیین سرنوشت مردم فلسطین را تشکیل می‌دهد. تکه تکه شدن مردم فلسطین، چه از نظر جغرافیایی و چه از نظر سیاسی، از طریق روش‌های کنترل اداری مبتنی بر اقامت و نژاد، معادل آپارتاید، مانع تحقق حق بازگشت و تعیین سرنوشت شده است. این اقدامات در خدمت پروژه شهرک نشینی-استعماری است که توسط اسرائیل دنبال می‌شود.

گزارشگران از جامعه بین‌المللی درخواست کردند که فوری رویکردی مبتنی بر حقوق اتخاذ کند که به علل ریشه‌ای خشونت بپردازد و حق بازگشت فردی و جمعی برای پناهندگان و آوارگان داخلی را بر ملاحظات سیاسی در اولویت قرار دهد. تجربه فلسطین به‌عنوان بزرگترین و طولانی‌ترین جمعیت آواره از زمان جنگ جهانی دوم، باید یادآور رنج و آسیب‌پذیری آوارگان و بی‌جاماندگان داخلی برای جامعه بین‌المللی باشد و خواستار

اقدام فوری برای به‌رسمیت شناختن و حمایت از حقوق آنها شود.^۹

امضاکنندگان این بیانیه عبارتند از: Organization for Defending Victims

- گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در سرزمین فلسطین اشغالی از سال ۱۹۶۷؛
- گزارشگر ویژه حقوق بشر آوارگان داخلی؛
- گزارشگر ویژه اشکال معاصر نژادپرستی، تبعیض نژادی، بیگانه‌هراسی؛
- کارشناس مستقل حقوق بشر و همبستگی بین‌المللی؛
- گزارشگر ویژه حق غذا؛

^۹<https://www.ohchr.org/en/statements/2023/06/right-return-palestinian-refugees-must-be-prioritised-over-political>

- گزارشگر ویژه حقوق بشر مهاجران؛
- گزارشگر ویژه حقوق بشر در مورد آب آشامیدنی سالم و بهداشت؛
- کارگروه تبعیض علیه زنان و دختران؛
- گزارشگر ویژه خشونت علیه زنان و دختران، علل و پیامدهای آن.

❖ خشونت در کرانه باختری اشغالی در خطر خارج شدن از کنترل

ولکر ترک، کمیسر عالی حقوق بشر سازمان ملل، در تاریخ ۲۳ ژوئن ۲۰۲۳ (۲ تیر ۱۴۰۲) با صدور بیانیه‌ای هشدار داد خشونت اخیر در کرانه باختری در خطر خارج شدن از کنترل قرار دارد و این امر ناشی از لفاظی‌های سیاسی تند و تشدید استفاده از تسلیحات نظامی پیشرفته توسط اسرائیل است.

در این بیانیه کمیسر عالی گفته است که وخامت شدید اوضاع، تأثیرات وحشتناکی بر زندگی فلسطینی‌ها و اسرائیلی‌ها داشته و خواستار پایان فوری خشونت شده است.

طبق بیانیه، در پی عملیات اخیر نیروهای امنیتی اسرائیل در اردوگاه آوارگان جنین که منجر به کشته شدن حداقل هفت فلسطینی از جمله یک پسر و یک دختر و مجروح شدن دست کم ۹۱ فلسطینی و هفت سرباز اسرائیلی شد، کمیسر عالی به مقامات اسرائیلی در مورد تعهدات آنها بر اساس قوانین بین‌المللی با توجه به استفاده از نیروی کشنده یادآوری کرد.

بر اساس این بیانیه نیروهای امنیتی اسرائیل با انجام مجموعه‌ای از حملات هوایی به اردوگاه آوارگان جنین در کرانه باختری، عملیاتی انجام دادند که بیشتر استفاده گسترده از تسلیحات با انجام خصومت‌های مسلحانه بود تا عملیات اجرای قانون. همچنین گزارش‌های دیگری مبنی بر حمله پهباد نظامی اسرائیل در نزدیکی جنین منتشر شد که در آن سه مرد فلسطینی به اتهام عضویت در یک گروه شبه‌نظامی کشته شدند.

در این متن آمده، قوانین بین‌المللی حقوق بشر از مقامات اسرائیلی می‌خواهد اطمینان حاصل کنند که تمامی عملیات‌ها برای به حداقل رساندن استفاده از نیروی کشنده برنامه‌ریزی و اجرا می‌شوند. علاوه بر این، هر مرگی که در چنین شرایطی توسط نیروهای اسرائیلی ایجاد شود، مستلزم تحقیقات مؤثر است و در صورت وجود شواهد کافی مبنی بر نقض قوانین ملی یا بین‌المللی، عاملان مظنون باید پاسخگو باشند.

کمیساریای عالی گفته است: «اسرائیل باید فوراً سیاست‌ها و اقدامات خود در کرانه باختری اشغالی را مطابق با استانداردهای بین‌المللی حقوق بشر، از جمله حفاظت و احترام به حق زندگی، مجدداً تنظیم کند. اسرائیل به‌عنوان یک قدرت اشغالگر، تحت قوانین بین‌المللی بشردوستانه نیز تعهداتی برای تضمین نظم و امنیت عمومی در سرزمین‌های اشغالی فلسطین دارد».

همچنین کمیسر عالی از کشته‌شدن چهار شهرك‌نشین اسرائیلی در پی حمله جنین توسط دو مرد مسلح فلسطینی ابراز تأسف و ترس کرده است.

همچنین طبق این بیانیه و در طی حوادث اخیر در کرانه باختری گزارش‌هایی مبنی بر حمله به چندین جامعه فلسطینی توسط شهرك‌نشینان اسرائیلی و همچنین گزارش‌هایی از رویارویی بین شهرك‌نشینان اسرائیلی با همراهی نیروهای امنیتی اسرائیل و فلسطینی‌ها در رام الله منتشر شده است، جایی که شهرك‌نشینان اسرائیلی ظاهراً ده‌ها خودرو و خانه فلسطینی را آتش زدند. گزارش‌ها حاکی از آن است که چهار فلسطینی با گلوله‌های جنگی مورد اصابت قرار گرفته که یکی از آنان کشته شده است.

به گفته این بیانیه، نیروهای امنیتی اسرائیل تا کنون در سال جاری حداقل ۱۲۶ فلسطینی را در کرانه باختری اشغالی از جمله قدس شرقی کشته‌اند. در میان آنها ۲۱ پسر و یک دختر بوده است. در کل سال ۲۰۲۲، ۱۵۵ فلسطینی توسط نیروهای امنیتی اسرائیل در کرانه

باختری از جمله بیت‌المقدس شرقی کشته شدند که بالاترین رقم در ۱۷ سال گذشته است. همچنین از سال ۲۰۱۶ نیز بیشترین تعداد از میان اسرائیلی‌ها در سال گذشته کشته شده‌اند. کمیسر عالی بار دیگر تأکید کرد که تحرک‌های اساسی که منجر به خشونت گسترده و تلفات خودسرانه زندگی می‌شود باید با فوریت مورد توجه قرار گیرد و این امر مستلزم اراده سیاسی از سوی اسرائیل و فلسطین و همچنین جامعه بین‌المللی است.

وی همچنین گفته است: برای پایان دادن به این خشونت، اشغال باید پایان یابد. افراد صاحب قدرت سیاسی این را می‌دانند و باید برای تحقق این امر گام‌های فوری بردارند.^۱

❖ لزوم از بین رفتن رژیم حبس اسرائیل و زندان فلسطینیان «در فضای باز»

گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در سرزمین‌های اشغالی فلسطین، فرانچسکا آلبانیز، در تاریخ ۱۰ جولای ۲۰۲۳، در بیانیه‌ای اعلام کرد: اشغال نظامی اسرائیل، کل اراضی فلسطین اشغالی را به یک زندان روباز تبدیل کرده است، جایی که فلسطینی‌ها دائماً در آن محبوس، تحت نظر و اعمال انضباط هستند.

فرانچسکا آلبانیز، در گزارشی به شورای حقوق بشر سازمان ملل گفته است: در طی ۵۶ سال، اسرائیل از طریق جرم‌انگاری حقوق اولیه و حبس‌های دسته‌جمعی، بر سرزمین‌های اشغالی فلسطین حکومت کرده است.

به گفته گزارشگر، تحت اشغال اسرائیل، نسل‌هایی از فلسطینی‌ها محرومیت خودسرانه گسترده و سیستماتیک از آزادی و اغلب برای ساده‌ترین شکل زندگی و اعمال حقوق اساسی بشر را تحمل کرده‌اند. بدون چشم‌پوشی از اعمال خشونت‌آمیز که ممکن است فلسطینیان در طول چندین دهه اشغال غیرقانونی اسرائیل مرتکب شده باشند، اکثر

^۱<https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/06/turk-warns-occupied-west-bank-violence-risks-spiralling-out-control>

محکومیت‌های کیفری آنها ناشی از نقض گسترده قوانین بین‌المللی، از جمله نقض روند دادرسی است که مشروعیت اجرای عدالت توسط قدرت اشغالگر را خدشه‌دار می‌کند.

این گزارش نشان می‌دهد که از سال ۱۹۶۷، بیش از ۸۰۰۰۰۰۰ فلسطینی، از جمله کودکان ۱۲ ساله، تحت قوانین استبدادی که توسط ارتش اسرائیل وضع، اجرا و قضاوت شده، دستگیر و بازداشت شده‌اند. فلسطینی‌ها به دلیل ابراز عقیده، تجمع، ایراد سخنرانی‌های سیاسی غیرمجاز یا حتی صرفاً تلاش برای انجام این کار، در معرض بازداشت طولانی مدت قرار دارند و در نهایت از «حقوق غیرنظامیان محافظت شده» محروم می‌شوند. آنها اغلب بدون مدرک مجرم شناخته می‌شوند، بدون حکم دستگیر و بدون اتهام یا محاکمه بازداشت و در زندان اسرائیل مورد خشونت قرار می‌گیرند.

گزارشگر ویژه گفت: «حبس دسته‌جمعی در خدمت سرکوب مخالفان مسالمت‌آمیز علیه اشغالگری، حفاظت از ارتش اسرائیل و شهرک‌نشینان و در نهایت تسهیل تجاوز شهرک‌نشینان-استعماری است».

بر اساس این بیانیه اسرائیل، فلسطینی‌ها را به‌عنوان یک «تهدید امنیتی» دسته‌بندی کرده و از دستورات نظامی سخت‌گیرانه برای مجازات اعمال حقوق اولیه استفاده کرده است. این اقدامات به‌عنوان ابزاری برای تحت سلطه درآوردن کل جمعیت، محروم کردن آنها از تعیین سرنوشت، اعمال سلطه نژادی و پیشبرد تصاحب سرزمینی با زور استفاده شده است. آلبانی‌زبان‌ها نیز با سختی مواجه می‌کند. محاصره‌ها، دیوارها، زیرساخت‌های جداشده، پست‌های بازرسی، شهرک‌هایی که شهرها و روستاهای فلسطینی را احاطه کرده‌اند، صدها

'carceral regime

اصطلاح حالت کارسرال اغلب مؤسسات حبس مانند زندان‌ها، بازداشتگاه‌ها، زندان‌ها را به یاد می‌آورد، اما همچنین شامل طیف گسترده‌ای از سیاست‌ها، شیوه‌ها و نهادهایی است که افراد و جوامع را قیل و بعد از تماس آنها با عدالت کیفری به دقت بررسی می‌کنند.

مجوز بوروکراتیک و شبکه‌ای از نظارت دیجیتال، فلسطینی‌ها را بیشتر و شدیدتر در یک چرخه مداوم حبس در سراسر مناطق تحت کنترل گرفتار می‌کند.

این کارشناس سازمان ملل گفت: خودسری گسترده و سیستماتیک رژیم غاصب اشغالگر بیان دیگری از آپارتاید تحمیل شده بر فلسطینیان است و ضرورت پایان فوری آن را تقویت می‌کند.

به اعتقاد گزارشگر ویژه برای پایان دادن به رژیم حبس و آپارتاید ذاتی اسرائیل، اشغال غیرقانونی فلسطین باید پایان یابد. وی از کشورهای عضو درخواست کرد تا به تعهدات خود برای کمک نکردن یا به رسمیت نشناختن اشغال استعماری شهرک‌نشین و الحاق تدریجی اسرائیل پایبند باشند و از تمام اقدامات دیپلماتیک، سیاسی و اقتصادی تحت منشور سازمان ملل برای پایان دادن به آن استفاده کنند.^{۱۲}

❖ محکومیت اخراج اجباری خانواده‌ها در بیت‌المقدس شرقی توسط گزارشگران

سازمان ملل

تعدادی از گزارشگران سازمان ملل در تاریخ ۱۲ ژوئیه ۲۰۲۳ (۲۱ تیر ۰۲) در بیانیه‌ای اعلام کردند اخراج اجباری و آوارگی خانواده غیث-ساب لابن و بسیاری دیگر از خانواده‌های فلسطینی در شرق بیت‌المقدس ممکن است جنایت جنگی انتقال اجباری باشد و باید فوراً لغو شود.

آنان گفته‌اند: «بسیار تکان‌دهنده و دلخراش است که می‌بینیم یک زوج مسن فلسطینی از خانه خانوادگی خود بیرون رانده شده‌اند، جایی که تمام زندگی خود را در آن گذرانده و فرزندان خود را بزرگ کرده‌اند».

^{۱۲}<https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/07/dismantle-israels-carceral-regime-and-open-air-imprisonment-palestinians-un>

طبق این بیانیه پلیس اسرائیل این زوج را در ساعات اولیه ۱۱ ژوئیه از خانه خود در شهر قدیمی بیت‌المقدس به زور بیرون کرد. خانواده لابن که از سال ۱۹۵۳ اجاره‌نامه حفاظت‌شده این خانه را داشتند، بنا بر گزارش‌ها، با آزار و شکایت مداوم مقامات اسرائیلی و شهرک‌نشینانی که به دنبال تصرف خانه آنها بر اساس یک قانون ذاتاً تبعیض‌آمیز که در مورد فلسطینیان در بیت‌المقدس شرقی اعمال می‌شود، مواجه بودند.

گزارشگران بیان کردند: «همان‌طور که بارها گفته‌ایم، اخراج اجباری فلسطینی‌ها در بیت‌المقدس شرقی بخشی از رژیم آپارتاید اسرائیل است که برای تحکیم مالکیت یهودیان بر بیت‌المقدس و تسلط نژادی بر جمعیت شهر طراحی شده است.

آنها تأکید کردند که مورد این خانواده منحصر به فرد نیست، بلکه نماینده یک رویه گسترده و سیستماتیک اسرائیل برای بیرون راندن اجباری و آواره کردن فلسطینیان از شرق بیت‌المقدس و «فلسطین‌زدایی»^{۱۳} این شهر است. بر اساس گزارش‌ها، در سراسر قدس شرقی، حدود ۱۵۰ خانواده فلسطینی در معرض خطر اخراج اجباری و آوارگی توسط مقامات اسرائیلی و سازمان‌های شهرک‌نشین هستند.

گزارشگران گفتند: «انتقال جمعیت به خودی خود از سوی اسرائیل به اراضی اشغالی نقض فاحش قوانین بشردوستانه بین‌المللی و جنایت جنگی است». هیچ چیز آشکارتر از قصد آن رژیم برای الحاق و استعمار سرزمین‌های اشغالی بر خلاف قوانین بین‌المللی نمی‌باشد.

در بیانیه آمده: اسرائیل باید فوراً این اقدامات عمدی را متوقف کند که نه تنها حقوق فلسطینیان در تعیین سرنوشت، عدم تبعیض، توسعه، مسکن و دارایی مناسب را عمده‌تاً نقض می‌کند، بلکه به خانواده آسیب‌دیده و کل جامعه فلسطینی که تحت حاکمیت اسرائیل بی‌دفاع هستند، آسیب وارد می‌کند و هنجارها و اصول اساسی حقوق بین‌الملل را نقض

می‌کند. این وظیفه سایر کشورهاست که به حملات بی‌امان علیه نظام حقوق بین‌الملل پایان دهند.

گزارشگران سازمان ملل بارها این مسائل را بدون دریافت هیچ پاسخی با اسرائیل مطرح کرده‌اند.^{۱۴}

امضاکنندگان این بیانیه عبارتند از:

- گزارشگر ویژه وضعیت حقوق بشر در سرزمین فلسطین اشغالی از سال ۱۹۶۷؛
- گزارشگر ویژه خشونت علیه زنان و دختران، علل و پیامدهای آن؛
- گزارشگر ویژه اشکال معاصر نژادپرستی؛
- کارگروه تبعیض علیه زنان و دختران؛
- کارشناس مستقل برخورداری افراد مسن از تمام حقوق بشر؛
- گزارشگر ویژه حقوق بشر آوارگان داخلی؛
- گزارشگر ویژه حق توسعه؛
- گزارشگر ویژه حق مسکن مناسب.

❖ عملیات نیروهای اسرائیل در جنین و پیامدها و نیازهای ناشی از آن

دفتر امور همکاری‌های بشردوستانه سازمان ملل^{۱۵} (اوپا) در تاریخ ۱۱ ژوئیه ۲۰۲۳ (۲۰ تیر ۱۴۰۲) در گزارشی به بررسی برخی از نیازهای اولویت‌دار فلسطینیان در اردوگاه جنین پس از عملیات اسرائیل و بیان یافته‌های آن اشاره کرده است.

برخی از موارد مهم این گزارش عبارتند از:

^{۱۴}<https://www.ohchr.org/en/press-releases/2023/07/israel-un-experts-condemn-forced- eviction-east-jerusalem-families>

^{۱۵}United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

- حداقل ۴۰ خانواده، شامل ۱۷۳ نفر، از جمله ۶۴ کودک، بی‌جا شده‌اند. به دلیل نبود گزینه‌های جایگزین، برخی از ۳۵۰۰ نفری که در جریان عملیات آواره شده بودند، به اردوگاه بازگشته و در خانه‌های غیرقابل سکونت خود مانده‌اند. اکثر ۴۰ خانواده بی‌جا شده با خانواده‌های میزبان یا در مسکن اجاره‌ای زندگی می‌کنند.

- برای پاسخگویی به نیازهای فوری بشردوستانه در جنین، حدود ۵,۲ میلیون دلار آمریکا مورد نیاز است. با این حال، این رقم شامل نیازهای مالی آژانس کار و امداد پناهندگان فلسطینی سازمان ملل^{۱۶} یا مقداری که برای عملیات مین^{۱۷} مورد نیاز می‌باشد را شامل نمی‌شود و احتمالاً پس از ارزیابی‌های بیشتر تغییر خواهد کرد. به عنوان یک واکنش فوری، صندوق بشردوستانه سرزمین‌های اشغالی فلسطین در حال بررسی تمدید هزینه پروژه‌های موجود است تا برخی از این نیازهای فوری را پوشش دهد.

- نهادهای بشردوستانه در حین و پس از عملیات، با هماهنگی با عوامل محلی، در منطقه حضور داشته‌اند تا نیازهای مردم را ارزیابی کنند: تحویل لوازم پزشکی؛ درمان مصدومان؛ دسترسی به آمبولانس‌ها و ارائه کمک‌های اضطراری به آسیب‌دیدگان؛ ارائه خدمات سلامت روانی و حمایت اجتماعی؛ حمایت از مقامات محلی در حوزه آب؛ تأمین لوازم

آموزشی و یک ارزیابی عمیق از خانوار برای اطلاعات و ارائه پاسخ.

Organization for Defending Victims of Violence

بررسی اجمالی بشردوستانه

طبق این گزارش، عقب‌نشینی نیروهای اسرائیلی از کمپ آوارگان جنین و شهر جنین در طول شبانه روز ۴ تا ۵ ژوئیه، عملیات گسترده دو روزه را پایان داد. عملیاتی که در ۳

¹⁶UNRWA
¹⁷mine action

وقتی درگیری پایان می‌یابد، مین‌ها و «بقایای مواد منفجره جنگ» مانند بمب‌های منفجر نشده، گلوله‌ها و بمب‌های خوشه‌ای به کشتار و معلولیت ادامه می‌دهند.

ژوئیه آغاز شد، تلفات، جابجایی داخلی و خسارات قابل توجهی به ساختمان‌ها و زیرساخت‌ها وارد کرد. به گفته وزارت بهداشت فلسطین، دوازده فلسطینی از جمله چهار کودک در جریان این عملیات در جنین کشته شدند. علاوه بر این، وزارت بهداشت گزارش می‌دهد که ۱۴۳ فلسطینی نیز زخمی شده‌اند. منابع رسمی اسرائیل تأیید می‌کنند که یک سرباز اسرائیلی کشته و یک سرباز دیگر نیز زخمی شده است.

اوپا در ادامه بیان کرده، علاوه بر این، صدها واحد مسکونی در کمپ پناهندگان جنین آسیب دیدند و برخی از آنها غیرقابل سکونت شده‌اند. این عملیات منجر به آوارگی داخلی بیش از ۵۰۰ خانواده فلسطینی شامل بیش از ۳۵۰۰ نفر شده است.

همچنین تخریب حدود ۳,۹ کیلومتر جاده توسط نیروهای اسرائیلی در داخل و اطراف کمپ آوارگان دسترسی وسایل نقلیه از جمله خدمات ضروری را تضعیف کرده است.

طبق گزارش، در ۴ ژوئیه، عوامل بشردوستانه بین‌المللی یک مأموریت میدانی و بین‌سازمانی را در شهر جنین انجام دادند. آنها از شهرداری و بیمارستان دولتی جنین بازدید کرده و لوازم پزشکی ضروری را تحویل دادند. در ۵ ژوئیه، هنگامی که دسترسی به کمپ برقرار شد، تیم‌های بشردوستانه ارزیابی سریع چند بخشی را آغاز کردند. آنها همراه با مقامات محلی، شروع به ارائه کمک‌های ضروری از جمله توزیع و خدمات مربوط به آب کردند.

بنابر آنچه در گزارش آمده، در ۷ ژوئیه، آنروا و اوپا ارزیابی اولیه خسارت را به پایان رساندند که نشان می‌دهد ۴۶۰ واحد مسکونی در داخل و اطراف کمپ آسیب دیده‌اند. از این تعداد، ۲۳ مورد تخریب شده و ۴۷ مورد دیگر غیرقابل سکونت شده است. درحالی‌که بیشتر آوارگان به اردوگاه بازگشته‌اند، دست کم ۴۰ خانواده شامل ۱۷۳ نفر (شامل ۶۴ کودک) آواره داخلی هستند، زیرا خانه‌های آنها غیرقابل سکونت است. عملیات دو روزه اسرائیل در اردوگاه آوارگان جنین منجر به آسیب قابل توجهی به شبکه‌های آب و

فاضلاب شد و حداقل هشت کیلومتر خط لوله حیاتی و سایر زیرساخت‌های ضروری ویران شد. در نتیجه، از سوم ژوئیه، کمپ و محله‌های اطراف آن به آب پاکیزه دسترسی ندارند و حدود ۱۰۰ خانوار بدون اتصال به شبکه فاضلاب هستند.

در گزارش آمده، هماهنگ کننده امور بشردوستانه^{۱۸} ۸ ژوئیه، با نمایندگان دیپلماتیک ۲۵ کشور عضو از کمپ پناهندگان جنین بازدید کرد.

اوپا در ادامه افزوده: سازمان آب فلسطین در ۱۱ ژوئیه، با هماهنگی شهرداری جنین، توانست حدود ۶۰ درصد از خانواده‌های اردوگاه پناهندگان را با یک راه‌حل موقت به شبکه توزیع آب متصل کند. ۴۰ درصد باقیمانده خانوارها به دلیل آسیب دیدن خطوط لوله توزیع در محله‌های خود همچنان به آب در کانترها و کامیون‌ها متکی هستند. راه‌حل موقت اجرا شده برای بخشی از کمپ پناهندگان مشکل شبکه آب این خانوارها را برای همیشه حل نخواهد کرد. ساکنان نیاز به دسترسی به آب تمیز دارند تا فوراً در کنار خدمات بهداشتی مناسب بازسازی انجام شود.

طبق گزارش، پاسخ‌های بشردوستانه در حال حاضر بر اصلاح زیرساخت‌های اساسی و از سرگیری خدمات ضروری، در کنار کاهش نگرانی‌های در خصوص مهمات منفجر نشده^{۱۹}، ارائه مراقبت‌های بهداشتی و ارائه کمک‌های نقدی به خانواده‌های آواره متمرکز شده‌اند.

Organization for Defending Victims

of Violence پاسخ‌های بشردوستانه و نیازهای جاری

۱. بخش محافظت

نیازهای اولویت‌دار

^{۱۸}Lynn Hastings
^{۱۹}Unexploded ordnance (UXO)

- تیم‌های حفاظتی آنروا در روزهای ۵، ۶، ۸، ۹ و ۱۰ ژوئیه از اردوگاه بازدید کردند تا ارزیابی‌های اولیه حفاظتی را انجام دهند. بیشتر نیازهای فوری حفاظتی شناسایی شده شامل سلامت روان و حمایت روانی اجتماعی^۲ و محافظت از کودکان است.
- نیاز به دسترسی ایمن به خدمات آنروا از جمله مدارس و امکانات بهداشتی شناسایی شد.
- مواردی برای مستندسازی احتمالی و نظارت بیشتر شناسایی شد.
- نیاز به کمک نقدی و مدیریت موارد اضطراری وجود دارد که در حال حاضر توسط واحد مداخله بحران آنروا در حال ارزیابی بیشتر است.
- تیم حفاظت آنروا، با هماهنگی نزدیک با بخش سلامت، در حال حاضر در حال ارزیابی نیازهای خاص ناشی از عملیات و مربوط به حفاظت در برابر استثمار و سوءاستفاده جنسی^۱ و نحوه رسیدگی به این خطرات می‌باشد.

یافته‌های بخش محافظت

بر اساس گزارش، کادر ارائه‌دهنده خدمات بهداشت روان و حمایت اجتماعی و همچنین مداخلات مربوط به حفاظت از کودکان به ۳۰۰۰۰۰ دلار برای پاسخگویی به نیازهای نوظهور احتیاج دارند. نیازهای مالی میان مدت در حال ارزیابی است. در حال حاضر هیچ برآوردی در مورد میزان بودجه مورد نیاز برای عملیات مین وجود ندارد. این پس از تکمیل ارزیابی ارائه می‌شود.

۲. بخش سلامت

نیازهای اولویت‌دار

- نیاز به حمایت از ارائه مراقبت‌های بهداشتی برای مجروحانی که هنوز در بیمارستان‌ها بستری هستند وجود دارد.

^۲Mental Health and Psychosocial Support (MHPSS)

^۱Protection from Sexual Exploitation and Abuse (PSEA)

- نیاز به دسترسی زودهنگام به خدمات توانبخشی برای کسانی که آسیب‌های ناتوان‌کننده‌ای را متحمل شده‌اند.

- شارژ مجدد منابع از پیش تعیین شده که تمام شده‌اند.

- تهیه ملزومات و تجهیزات پزشکی برای آماده شدن برای شرایط اضطراری احتمالی دیگر.

- شناسایی نیازهای مربوط به سلامت روان و حمایت اجتماعی در سراسر کمپ پناهندگان جنین و در شهر.

یافته‌های بخش سلامت

بر اساس یافته‌های بخش سلامت، این حوزه به ۱,۵ میلیون دلار برای پشتیبانی و ارائه خدمات نیاز دارد.

۳. بخش آب و شبکه بهداشت

نیازهای اولویت‌دار

- نیاز فوری به بازسازی شبکه توزیع آب کمپ پناهندگان جنین و شبکه جمع‌آوری فضلاب وجود دارد.

- آب به‌عنوان یک راه‌حل موقت برای خانواده‌هایی که هنوز بدون آب هستند مورد نیاز است. تهیه مخازن آب خانگی و مواد بهداشتی برای کمک به خانوارها برای مقابله با کمبود

آب مورد نیاز است.
Organization for Defending Victims
of Violence

یافته‌های بخش آب و شبکه بهداشت

طبق گزارش، بخش آب و شبکه بهداشت در حال هماهنگی با شرکای خود برای بسیج ۴۰۰۰۰۰ دلار برای پاسخ اضطراری به این نیاز است.

۴. سرپناه

نیازهای اولویت‌دار

- نیاز به حمایت از ۱۷۳ نفر از بی‌جاشدگان داخلی و حداقل ۴۰ خانواده که خانه‌هایشان غیرقابل سکونت است با یارانه نقدی اجاره به مدت ۶ تا ۱۲ ماه وجود دارد.

- توزیع اقلام غیرخوراکی، شامل سرویس خواب و سرویس آشپزخانه برای ۱۰۰ خانواده، برای کسانی که وسایل خود را از دست داده‌اند مورد نیاز است.

- ۴۰۰ خانوار نیازمند تعمیر منازل خود هستند.

- نیاز به حمایت از بازسازی سریع خانه‌های ویران شده به منظور پایان دادن به جابجایی داخلی وجود دارد.

یافته‌های بخش سرپناه

بخش مربوط به سرپناه، به ۱۸۰۰۰۰۰ دلار نیاز دارد که شامل ۱۶۰۰۰۰۰ دلار برای تعمیرات فوری آسیب‌های واحدهای مسکونی و ۲۰۰،۰۰۰ دلار برای یارانه نقدی اجاره می‌شود. این

شامل برآوردهایی برای بازسازی سازه‌های آسیب‌دیده شدید یا کامل نمی‌شود.

۵. آموزش

نیازهای اولویت‌دار

- آسیب وارده به جاده‌ها باید برطرف شود تا دانش‌آموزان بتوانند با خیال راحت و آسان به مدارس برسند.

- بسته‌های بازگشت به مدرسه شامل کیف، بسته‌های بهداشتی و لباس فرم برای حدود ۳۰۰ دانش‌آموز مورد نیاز است.

- خدمات سلامت روان و حمایت اجتماعی برای ۱۶۹۰ دانش‌آموز (۸۵۰ پسر و ۸۴۰ دختر) از جمله مداخلات مبتنی بر جامعه و حمایت از خانواده‌ها مورد نیاز است.

- حساسیت‌سازی در خصوص ایمنی و امنیت در مورد بمب‌افکن‌ها برای کودکان مدرسه‌ای مورد نیاز است.

یافته‌های بخش آموزش

درحالی‌که برخی از مداخلات بخش آموزشی از منابع از پیش تعیین‌شده و برنامه‌ریزی مجدد بودجه استفاده می‌کنند، این بخش تخمین می‌زند که بودجه اضافی حداقل ۲۰۰۰۰۰۰ دلار در ۴ تا ۶ هفته آینده مورد نیاز است.

۶. امنیت غذایی

نیازهای اولویت‌دار

- کمک‌های غذایی مستقیم برای اطمینان از اینکه خانوارها غذای مغذی کافی دارند مورد نیاز است.
- نیاز به بازسازی دارایی‌های معیشتی مولد آسیب‌دیده و ارائه نهاده‌های تولیدی حیاتی وجود دارد.

یافته‌های بخش امنیت غذایی

بخش امنیت غذایی به حدود ۱,۰۰۰,۰۰۰ دلار برای پاسخگویی به نیازهای با اولویت بیشتر احتیاج دارد.^{۲۲}

❖ آخرین به‌روزرسانی پایگاه داده شرکت‌های تجاری در رابطه با سرزمین‌های

اشغالی
Organization for Defending Victims
of Violence

سرخنگوی کمیساریای عالی حقوق بشر سازمان ملل در تاریخ ۳۰ ژوئن ۲۰۲۳ (۹ تیر ۰۲) در گزارشی به‌روزرسانی بانک اطلاعاتی شرکت‌های تجاری در رابطه با سرزمین‌های اشغالی فلسطین را اعلام کرده است.

^{۲۲}<https://www.ochaopt.org/content/israeli-forces-operation-jenin-40-cent-households-jenin-refugee-camp-still-lack-access-water-1700-jerusalem>

دفتر حقوق بشر سازمان ملل یک به‌روزرسانی برای پایگاه داده شرکت‌های تجاری درگیر در برخی فعالیت‌های مربوط به شهرک‌سازی در سرزمین‌های اشغالی فلسطین منتشر کرده است. شورای حقوق بشر سازمان ملل، در قطعنامه‌ای در سال ۲۰۱۶، دفتر کمیساریا را موظف کرد تا پایگاه داده‌ای از شرکت‌های تجاری درگیر در چنین فعالیت‌هایی تهیه کند. متعاقباً گزارشی در سال ۲۰۱۸ در مورد روش استفاده شده و سپس گزارشی در سال ۲۰۲۰ حاوی خود پایگاه داده منتشر کرده‌ایم.

گزارش ۲۰۲۰، ۱۱۲ نهاد تجاری را شناسایی کرد که دلایل منطقی برای این نتیجه‌گیری وجود داشت که در یک یا چند مورد از فعالیت‌های خاص ذکر شده طبق قطعنامه شورای حقوق بشر شرکت داشتند. درحالی‌که قطعنامه خواستار به‌روزرسانی سالانه است، هیچ منبع منظمی برای این منظور ارائه نشده است که توانایی ما را برای انجام کارهای بیشتر محدود می‌کند. با این حال، تعدادی از شرکت‌ها به تعامل با ما ادامه دادند و به دنبال حذف آنها از پایگاه داده بوده‌اند.

طبق این گزارش، با بودجه محدود و به‌صورت استثنایی، در ژوئیه ۲۰۲۲، به هر یک از ۱۱۲ نهاد نامه‌ای ارسال و به آنها اطلاع داده شد که پایگاه داده را بر اساس اطلاعاتی که در دسترس داریم بررسی می‌کنیم. از آنها دعوت شد تا هرگونه اطلاعات مرتبط بیشتر در مورد ساختار، مالکیت یا مشارکت خود در فعالیت‌های فهرست شده ارائه دهند. برای شرکت‌هایی که با دفتر کمیساریا تماس گرفته بودند، این فرآیند مهم بود. این نهاد پاسخ‌هایی را از ۱۳ شرکت دریافت کرد و با برخی از آنان گفتگوهای انجام شده است.

طبق گزارش و پس از بررسی کمیساریا، دلایل معقولی برای حذف ۱۵ شرکت تجاری به این دلیل یافت شد که آنها یا متوقف شده بودند یا دیگر در یک یا چند مورد از فعالیت‌های فهرست شده در سرزمین‌های اشغالی فلسطین شرکت نداشتند.

این به‌روزرسانی به‌طور رسمی به رئیس شورای حقوق بشر منتقل شد و در وب سایت کمیساریای عالی موجود است. این نهاد امیدوار است که این به‌عنوان ابزاری برای تعامل سازنده برای اطمینان از انطباق کامل با تعهدات و مسئولیت‌های تحت قوانین بین‌المللی حقوق بشر باشد. کمیساریای عالی ابزار امیدواری کرده که این ابزار بتواند در زمینه‌های دیگر نیز مورد استفاده قرار گیرد.^۳

بخش دوم: فعالیت‌ها و اقدامات نهادها و سازمان‌های غیر دولتی

❖ تلفات غیرنظامیان در آخرین حمله به غزه، برجسته شدن آپارتاید اسرائیل

سازمان عفو بین‌الملل در تاریخ ۱۳ ژوئن ۲۰۲۳ (۲۳ خرداد ۰۲) در گزارشی به حوادث اخیر و درگیری پنج‌روزه در غزه اشاره و بیان می‌کند این حملات ماهیت آپارتاید رژیم اسرائیل را برجسته می‌کند.

این سازمان حقوق بشری در گزارش خود اعلام کرد در حمله اوایل ماه مه به نوار غزه، اسرائیل به‌طور غیرقانونی خانه‌های فلسطینی‌ها را اغلب بدون نیاز و ضرورت نظامی تخریب کرده است. چیزی که نوعی مجازات جمعی علیه مردم غیرنظامی است. اسرائیل همچنین حملات هوایی ظاهراً نامتناسبی را انجام داد که منجر به کشته و زخمی شدن غیرنظامیان فلسطینی از جمله کودکان شده است.

عفو بین‌الملل در مورد ۹ حمله هوایی اسرائیل که منجر به کشته‌شدن غیرنظامیان و تخریب ساختمان‌های مسکونی در نوار غزه شد، تحقیق کرده است. سه حمله جداگانه در شب اول بمباران در ۹ مه، که در آن بمب‌های هدایت‌شونده دقیق، سه فرمانده ارشد گردان قدس را هدف قرار دادند، ۱۰ غیرنظامی فلسطینی کشته و حداقل ۲۰ نفر دیگر زخمی شدند. این

^۳<https://www.ohchr.org/en/press-briefing-notes/2023/06/update-database-business-enterprises-relation-occupied-palestinian>

تسلیحات در ساعت ۲ صبح هنگامی که خانواده‌ها در خانه خواب بودند به مناطق شهری پرجمعیت پرتاب شدند که نشان می‌دهد کسانی که این حملات را برنامه‌ریزی کرده و مجوز داده‌اند، آسیب نامتناسب به غیرنظامیان را پیش‌بینی و احتمالاً نادیده گرفته‌اند. طبق این گزارش، راه‌اندازی عمدی حملات نامتناسب، الگویی که عفو بین‌الملل در عملیات‌های قبلی اسرائیل مستند کرده، جنایت جنگی است.

طبق گزارش، گروه‌های مسلح فلسطینی مستقر در نوار غزه به رهبری گردان‌های قدس، شاخه مسلح جهاد اسلامی فلسطین نیز موشک‌هایی را شلیک کردند که منجر به کشته‌شدن دو غیرنظامی در اسرائیل و سه غیرنظامی فلسطینی در نوار غزه شد که باید به عنوان جنایات جنگی نیز بررسی شود.

گزارش بیان می‌کند، یک ماه از توافق آتش‌بس بین مقامات اسرائیلی و گروه‌های مسلح فلسطینی می‌گذرد، اما رنجی که این حملات مکرر اسرائیل به مردم غیرنظامی در نوار غزه وارد می‌کند، هرگز از بین نمی‌رود.

هبا مرایف، مدیر منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا در عفو بین‌الملل افزود: اینکه ما بارها و بارها همان الگوهای کشتار و ویرانی غیرقانونی را مستند کرده‌ایم، دلیلی بر ناکامی جامعه بین‌المللی در پاسخگو کردن اسرائیل است. معافیت اسرائیل از جنایات جنگی که مکرراً علیه فلسطینیان مرتکب می‌شود و به دلیل محاصره ۱۶ ساله غیرقانونی و ظالمانه نوار غزه، نقض‌های بیشتر را جسورانه‌تر انجام داده و بی‌عدالتی را مزمن می‌سازد.

به گفته عفو در حملات پنج‌روزه اسرائیل ۱۱ غیرنظامی فلسطینی از جمله چهار کودک کشته شدند. وزارت بهداشت غزه از مجروح شدن ۱۹۰ نفر خبر داد که ۶۴ نفر از آنها کودک هستند. عملیات نظامی اسرائیل به ۲۹۴۳ واحد مسکونی از جمله ۱۰۳ خانه که

به‌طور کامل ویران شدند، آسیب رساند. بر اساس آمار ارائه شده توسط دولت فلسطین، حداقل ۱۲۴۴ فلسطینی به دلیل این حمله بی‌جا شده‌اند.

بر اساس گزارش عفو، حملات موشکی گروه‌های مسلح فلسطینی که به دلیل عدم‌دقت ذاتی خود شناخته شده‌اند، بی‌رویه هستند. این حملات باید به دلیل جنایات جنگی و تضمین رسیدگی سریع و کافی قربانیان به غرامت بررسی شوند.^{۲۴}

❖ پارلمان اروپا تحریکات فلسطینیان را محکوم کرد

خبرگزاری جرزالم پست در تاریخ ۱۳ ژوئیه ۲۰۲۳ (۲۲ تیر ۰۲) در گزارشی به اقدام پارلمان اروپا در خصوص تأیید قطعنامه تقویت روابط با تشکیلات خودگردان و محکوم کردن تحریک فلسطینیان به خشونت اشاره کرده است.

طبق گزارش، پارلمان اروپا در همان روزی که قطعنامه‌ای را برای تقویت روابط اتحادیه اروپا با تشکیلات خودگردان فلسطین تصویب کرد، این تشکیلات را به دلیل تحریک به خشونت و یهودی‌ستیزی نیز محکوم کرده است.

در این گزارش آمده، قانون‌گذاران حاضر در استراسبورگ، برای سومین بار از دسامبر، از درخواست برای توقف کمک‌های مالی به تشکیلات خودگردان تا زمانی که برنامه درسی آن با استانداردهای یونسکو هماهنگ و نفرت حذف شود، حمایت کردند.

آنها گفتند که بودجه اتحادیه اروپا «به اشتباه به فعالیت‌هایی که نفرت و خشونت را تحریک می‌کنند» اختصاص می‌یابد و خواستار تغییر در راستای استراتژی بروکسل برای مبارزه با یهودی‌ستیزی شدند. قانون‌گذاران خواستار «حذف همه ارجاعات یهودستیزانه و حذف مصادیق محرک نفرت و خشونت» شده‌اند و تحریک در کتاب‌های درسی را به «دخالت فزاینده نوجوانان در حملات تروریستی» مرتبط کرده‌اند.

^{۲۴}<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2023/06/israel-opt-civilian-deaths-and-extensive-destruction-in-latest-gaza-offensive-highlight-human-toll-of-apartheid/>

با این حال، درخواست برای پایان دادن به تحرکات همراه با توصیه‌ای به اتحادیه اروپا برای تقویت روابط خود با تشکیلات خودگردان بوده است.

این قطعنامه که توسط اوین اینجر^{۲۰} عضو پارلمان سوسیال دموکرات سوئد پیشنهاد شده است، بیشتر بر محکومیت اسرائیل متمرکز است تا کمک به فلسطینی‌ها، ۷۵ بار از اسرائیل و تنها ۴۶ بار از فلسطین و فلسطینیان نام برده است.

ناسازگاری با اسرائیل در اروپا

طبق این گزارش، نمایندگان پارلمان از اتحادیه اروپا خواستند با دادگاه کیفری بین‌المللی همکاری تا اسرائیل را به دلیل جنایات جنگی محاکمه کند. در این قطعنامه آمده است: «پارلمان از پیشرفت محدود در تحقیقات دیوان بین‌المللی کیفری در مورد جنایات جنگی و جنایات علیه بشریت که در [سرزمین‌های اشغالی فلسطین] مرتکب شده‌اند، ابراز تأسف کرده و متعهد می‌شود که به دیوان کیفری بین‌المللی و دادستان آن برای پیشبرد تحقیقات و پیگیری کمک کند».

این قطعنامه همچنین خواستار در نظر گرفتن اقدامات هدفمند اتحادیه اروپا برای رسیدگی به گسترش شهرک‌سازی در کرانه باختری است.

جروزالم پست می‌گوید: نمایندگان پارلمان اروپا از این که «کمک‌های مالی اتحادیه اروپا در سرزمین‌های فلسطینی توسط شهرک‌سازی‌های غیرقانونی تضعیف می‌شود ابراز نگرانی کرده‌اند و خواستار غرامت برای تخریب تمام زیرساخت‌های اتحادیه اروپا در این منطقه هستند». سال گذشته، اسرائیل سازه‌هایی را که به هزینه اتحادیه اروپا و به طور غیرقانونی در منطقه C - که تحت کنترل اسرائیل بر اساس توافقنامه اسلو است - ساخته شده بود، با خاک یکسان کرد.

علاوه بر این، گزارش می‌افزاید: این اتحادیه خواستار آزادی «همه زندانیان سیاسی» شد، که چارلی وایمر^{۶۶} عضو پارلمان اروپا از حزب محافظه‌کار به آن اشاره کرد که «شامل اعضای سازمان‌های تروریستی فهرست اتحادیه اروپا مانند حماس، جبهه مردمی برای آزادی فلسطین و جهاد اسلامی فلسطین هستند».

بر اساس گزارش، نمایندگان طرفدار اسرائیل در پارلمان اروپا توانستند زبانی برای تشکیل شورای انجمن اتحادیه اروپا و فلسطین داشته باشند، گفت‌وگویی در سطح بالا به منظور تقویت روابط بین اتحادیه اروپا و کشورهای غیرعضو و محکوم کردن تروریسم فلسطینی. اوین اینجر گفته که با تصویب این قطعنامه، پارلمان اروپا «بر اهمیت احترام به قوانین بین‌المللی در پیگیری راه‌حل صلح‌آمیز دو کشوری عادلانه و پایدار تأکید می‌کند. یک تشکیلات خودگردان فلسطینی قوی و دموکراتیک بخش اساسی برای رسیدن به آن است. پایان دادن به اشغال و گسترش شهرک‌های اسرائیلی نیز به همان اندازه حیاتی است». وزارت امور خارجه تشکیلات خودگردان فلسطین نیز گفته است: از حمایت آشکار قطعنامه از حق تعیین سرنوشت مردم فلسطین و همچنین موضع روشن در حمایت از کار دیوان کیفری بین‌المللی و بی‌طرفی آن بسیار قدردانی می‌کند.

تشکیلات خودگردان اعلام کرد: «ما برای درخواست اتحادیه اروپا برای کمک به دیوان کیفری بین‌المللی و دادستان آن در پیشبرد تحقیقات و تعقیب تخلفات جاری ارزش قائل هستیم» ما از درخواست پارلمان مبنی بر اقدامات هدفمند اتحادیه اروپا علیه شهرک‌سازی‌های اسرائیل استقبال می‌کنیم و درخواست از اسرائیل، قدرت اشغالگر، برای پس گرفتن نام‌های تروریستی علیه سازمان‌های غیردولتی فلسطینی نیز گام مهمی در جهت افزایش تعامل جامعه مدنی است».

^{۶۶} Charlie Weimers (ECR Group)

همچنین عضو کمیته روابط خارجی پارلمان اروپا، میریام لکسمن^{۲۷} از اسلواکی، از بزرگترین حزب پارلمان اروپا، نیز گفت: «کتب درسی رسمی تشکیلات خودگردان فلسطین، نفرت و خشونت را آموزش می‌دهند و هم اسرائیل و هم یهودیان را شیطانی جلوه می‌دهند. اتحادیه اروپا، به عنوان بزرگترین تأمین‌کننده مالی فلسطینی‌ها و مقامات آژانس کار و کمک سازمان ملل برای آوارگان فلسطینی^{۲۸} باید اطمینان حاصل کنند که از پول مالیات‌دهندگان ما سوءاستفاده نشده و باعث درگیری نمی‌شود. ما نیاز به نظارت، شفافیت و پاسخگویی قوی داریم».

مارکوس شف^{۲۹} نیز که بر کتاب‌های درسی در خاورمیانه نظارت می‌کند، از پارلمان اروپا به دلیل موضع‌گیری در برابر تحریک قدردانی کرد.

شف گفته است: «مشارکت تعداد زیادی از جوانان فلسطینی در جریان خشونت‌های اخیر در جنین، نتایج مرگبار این تلقین را نشان می‌دهد. ضروری است که نگرانی‌های پارلمان اتحادیه اروپا با اقدامی سریع و مشخص دنبال شود. اگر این کار انجام نشود، نتایج غم‌انگیزی برای نسل‌ها از کودکان فلسطینی به همراه خواهد داشت»^{۳۰}.

❖ نقش پاکستان در بیان آپارتاید تحمیل شده به فلسطین در دیوان بین‌المللی
سازمان دفاع از قربانیان خشونت
Organization for Defending Victims
کیفری
of Violence

سازمان دیده‌بان حقوق بشر در تاریخ ۱۴ ژوئیه ۲۰۲۳ (۲۳ تیر ۰۲) در گزارشی به نقش پاکستان در حمایت از حقوق فلسطینیان در دادگاه کیفری بین‌المللی اشاره کرده است.

^{۲۷}Miriam Lexmann

^{۲۸}UNRWA

^{۲۹}Marcus Sheff

^{۳۰}<https://www.jpost.com/international/article-749928>

بر اساس این گزارش، پاکستان فرصت مهمی برای حمایت از حقوق فلسطینیان در دادگاه کیفری و در انجام این کار برای پیشبرد اصول کلیدی حقوق بین‌الملل برای حمایت از حقوق بشر در سطح جهان دارد.

طبق گزارش، در دسامبر ۲۰۲۲، مجمع عمومی سازمان ملل متحد از دیوان بین‌المللی دادگستری^{۳۱} در مورد پیامدهای حقوقی اشغال طولانی‌مدت کرانه باختری و غزه توسط اسرائیل درخواست نظر مشورتی کرد. اگرچه این دومین باری است که مجمع عمومی از دیوان خواستار نظر مشورتی در رابطه با سرزمین اشغالی فلسطین می‌شود، اما درخواست دسامبر دامنه وسیع‌تری دارد. در سال ۲۰۰۴، دیوان در یک نظر مشورتی دریافت که مسیر دیوار حائل اسرائیل ناقض قوانین بین‌المللی است و باید برجیده شود. پاکستان باید از طریق ارائه رسمی در مورد سؤالاتی که از دیوان بین‌المللی دادگستری خواسته شده به شکل‌گیری نظر دادگاه کمک کند.

دیده‌بان بیان می‌کند پاکستان مدت‌هاست نسبت به سرکوب نظام‌مند فلسطینی‌ها توسط اسرائیل ابراز نگرانی کرده و واقعیت اشغال طولانی‌مدت و سوءاستفاده‌کننده اسرائیل را به رسمیت شناخته است. در ماه مارس، وزیر امور خارجه پاکستان^{۳۲} در یک کنفرانس خبری سازمان ملل آپارتاید اسرائیل را به رسمیت شناخت.

آپارتاید که در اصل در رابطه با آفریقای جنوبی ابداع شد، امروزه یک اصطلاح حقوقی جهانی است. منع تبعیض و ظلم و ستم سازمانی خاص یا آپارتاید یک اصل اساسی حقوق بین‌الملل را تشکیل می‌دهد.

^{۳۱}International Court of Justice (ICJ)

^{۳۲}Bilawal Bhutto

حقوق کیفری بین‌المللی، از جمله کنوانسیون بین‌المللی ۱۹۷۳ در مورد سرکوب و مجازات جنایت آپارتاید و اساسنامه ۱۹۹۸ رم، آپارتاید را جنایت علیه بشریت و متشکل از سه عنصر اصلی تعریف می‌کند:

(۱) قصد یک گروه نژادی برای تسلط بر گروه دیگر؛

(۲) سرکوب سیستماتیک گروه مسلط بر گروه به‌حاشیه رانده‌شده؛

(۳) به ویژه سوءاستفاده‌های شدید که به‌عنوان اعمال غیر انسانی شناخته می‌شوند.

دیده‌بان حقوق بشر در گزارش آوریل ۲۰۲۱ تحت عنوان «آستانه عبور»، در تحقیقات چندین ساله خود در مورد رفتار اسرائیل با فلسطینیان، دریافت که مقامات اسرائیلی مرتکب جنایات ضد بشری آپارتاید و آزار و اذیت فلسطینیان شده‌اند. این نتیجه‌گیری بر اساس مستندات سیاست کلی رژیم برای حفظ سلطه یهودیان اسرائیلی بر فلسطینی‌ها و همراه با تجاوزات شدید علیه فلسطینی‌های ساکن در سرزمین‌های اشغالی که توسط فلسطینی‌ها، اسرائیلی‌ها و دیگر گروه‌های حقوق بشر بین‌المللی به اشتراک گذاشته شده، تهیه شده است.

به گفته گزارش، در ماه‌های اخیر، تبعیض و سرکوب اسرائیل تشدید شده است. در سال ۲۰۲۲، تعداد قتل‌ها در کرانه باختری و افرادی که در بازداشت اداری بدون محاکمه یا اتهام بر اساس شواهد سری نگهداری می‌شوند، بالاترین میزان در سال‌های اخیر بوده است. رژیم فعلی اسرائیل به عنوان یک اصل راهنما مشخص کرده که تمام قلمرو بین رود اردن و دریای مدیترانه «به طور انحصاری» متعلق به قوم یهود است.

دیده‌بان معتقد است در این شرایط، نظر مشورتی دیوان کیفری می‌تواند پیامدهای مهمی داشته باشد، از جمله برای هرگونه یافته در مورد نقض قوانین بین‌المللی حقوق بشر، حقوق بشردوستانه و حقوق کیفری بین‌المللی. حتی اگر دادگاه به یافته‌های اساسی در

مورد نقض قوانین بین‌المللی نرسد، نظر آن می‌تواند راهنمایی برای تفسیر این قوانین بین‌المللی مهم، به‌ویژه قوانینی که هنوز مورد دعوا قرار نگرفته‌اند، مانند جنایت علیه بشریت آپارتاید ارائه دهد. حتی اگر دادگاه که بر اساس اجماع عمل می‌کند، در مورد برخی مسائل نتیجه روشنی صادر نکند، نظرات قوی جداگانه توسط قضات می‌تواند مؤثر و اثبات‌کننده باشد.

طبق گزارش، ارائه‌های تک تک کشورها بخشی از سوابق دادگاه است و همان‌طور که نظرات مشاوره‌ای قبلی نشان داده، می‌تواند به شکل‌گیری رویکرد دادگاه کمک کند.

به اعتقاد دیده‌بان، پاکستان باید در ارسال درخواست خود از دادگاه بخواهد که عواقب حقوقی اشغال ۵۶ ساله، از جمله نقض اصول اصلی حقوق بین‌الملل، قوانین تبعیض‌آمیز، سیاست‌ها و رویه‌های رژیم‌های اسرائیلی و پیامدهای آن را برای حقوق بشر و حقوق بشردوستانه بین‌المللی و همچنین حقوق کیفری ارزیابی کند. باید روشن شود مقامات اسرائیلی موظف‌اند مطمئن شوند تا زمانی که به اشغال اراضی فلسطین ادامه می‌دهند، فلسطینیان از حمایت حقوقی که طبق قوانین بین‌المللی حقوق بشر برای همه تضمین شده برخوردار هستند. همچنین باید از حقوقی که به شهروندان اسرائیلی اعطا می‌کنند و حمایت‌هایی که بر اساس قوانین بشردوستانه بین‌المللی از آنها برخوردار هستند به‌عنوان معیار استفاده کنند.

همچنین دیده‌بان می‌افزاید که این کشور باید دادگاه را تشویق کند تا این واقعیت روشن شود که مقامات اسرائیلی از نظر روش‌شناختی، با یهودیان اسرائیلی که تحت قوانین و حقوق و امتیازات برابر زندگی می‌کنند، به‌طور یکسان نیز با آنان رفتار می‌کند درحالی‌که به‌طور سیستماتیک علیه فلسطینی‌ها تبعیض قائل می‌شوند. همچنین باید از دادگاه بخواهد که عواقب عدم توجه مقامات اسرائیلی به اشغال را موقتی در نظر بگیرد. آنها قصد خود را برای حفظ کنترل غالب بر کرانه باختری برای همیشه بیان کرده‌اند.

طبق گزارش، پاکستان باید از دادگاه بخواهد در خصوص رفتار مقامات اسرائیل با فلسطینی‌ها و اعمال تبعیض‌نژادی شفاف‌سازی کند. این امر نشان می‌دهد که مقامات اسرائیلی مرتکب جنایات آپارتاید و آزار و اذیت طبق قوانین بین‌المللی می‌شوند. گزارش می‌افزاید: کشورهای عضو سازمان ملل موظف‌اند علیه جنایات ضد بشری آپارتاید و آزار و شکنجه اقدام کنند، به همدستی در این جنایات پایان دهند و برای پاسخگویی فشار بیاورند. سکوت، بی‌عملی و انکار در برابر جنایات مقامات اسرائیلی علیه بشریت، نظم بین‌المللی مبتنی بر قوانین را با چالشی جدی مواجه می‌کند.

دیده‌بان حقوق بشر در انتهای گزارش خود بیان کرده، تداوم پنهان شدن در پشت حرف‌های توخالی، به اسرائیل این امکان را می‌دهد که به ظلم، تحقیر و ناراحتی روزمره و تشدید شده فلسطینیان ادامه دهد و این باید تمام شود. پاکستان این فرصت را دارد تا در برابر یکی از مهمترین مجامع حقوقی بین‌المللی، رهبری خود را در این موضوع حیاتی نشان دهد که باید از این فرصت استفاده کرد.^{۳۳}

❖ «عدم همکاری» اسرائیل در مورد جاسوس‌افزار پگاسوس، برجسته کردن

مصونیت از مجازات سازمان دفاع از قربانیان خشونت

سازمان عفو بین‌الملل در تاریخ ۱۱ ژوئیه ۲۰۲۳ (۲۰ تیر ۱۴۰۲) در گزارشی به عدم همکاری اسرائیل با تحقیقات یک قاضی اسپانیایی در خصوص هک تلفن وزارت این کشور اشاره کرده است.

طبق این گزارش، تحقیقات اسپانیایی در مورد نرم‌افزار جاسوسی پگاسوس متعلق به شرکت اسرائیلی ان.اس.او که گفته می‌شود تلفن‌های نخست‌وزیر و سایر وزرای اسپانیا را هدف قرار داده بود، به دلیل «عدم همکاری» اسرائیل با شکست مواجه شده است.

^{۳۳}<https://www.hrw.org/news/2023/07/14/pakistan-palestine-and-world-court>

نظارت هدفمند غیرقانونی، حق حریم خصوصی را نقض می‌کند و می‌تواند منجر به نقض بسیاری از حقوق بشر از جمله حقوق آزادی بیان، تشکل و تجمع مسالمت‌آمیز شود. به اعتقاد عفو گزارش عدم همکاری مقامات اسرائیلی با تحقیقات کیفری اسپانیا، نشانه مصونیت از مجازات در مورد سوءاستفاده از جاسوس‌افزار و فناوری نظارت سایبری است. حتی عدم تعامل مقامات اسرائیلی با بالاترین دادگاه کیفری اسپانیا نیز نشان دهنده ناکافی بودن کامل راه‌های احتمالی برای جبران خسارت مربوط به تخلفات صنعت جاسوس‌افزار است.

طبق گزارش، این پرونده همچنین رویکرد معیوب و غیرعادی را به مقررات بین‌المللی سیستم‌های نظارت سایبری نشان می‌دهد. کشورها، از جمله اتحادیه اروپا، نباید به شرکت‌ها اجازه دهند تا آزادانه این فناوری‌های بالقوه مضر را به سرتاسر جهان صادر و سپس در صورت سوءاستفاده خطرناک و غیرقانونی از تمام مسئولیت شانه خالی کنند.

عفو بین‌الملل بیان می‌کند این‌یک واقعیت ساده است که نرم‌افزارهای جاسوسی بسیار تهاجمی خطری واقعی برای حریم خصوصی و امنیت همه ایجاد می‌کند. این به سلاح منتخب دولت‌هایی تبدیل شده که به دنبال ساکت کردن روزنامه‌نگاران، حمله به فعالان و سرکوب مخالفان هستند و جان‌های بی‌شماری را به خطر می‌اندازند. این روند اکنون باید

غیرقانونی شود. Organization for Defending Victims

طبق گزارش عفو در اولین گام مهم برای رسیدگی به بیحران نرم‌افزارهای جاسوسی در ماه مارس، رئیس‌جمهور بایدن فرمان اجرایی را امضا کرد که استفاده دولت ایالات متحده از فناوری جاسوس‌افزار تجاری را محدود می‌کند. ایالات متحده و دولت‌های سراسر جهان باید پا را فراتر بگذارند و ممنوعیتی را بر نرم‌افزارهای جاسوسی بسیار تهاجمی اعمال

کنند، نرم‌افزاری با عملکردی که نمی‌توان آن را محدود و استفاده از آن را نمی‌توان به طور مستقل ممیزی کرد.^{۳۴}

❖ نگاهی به موارد نقض حقوق بشر اسرائیل در اراضی اشغالی فلسطین (ژوئیه

(۲۰۲۳)

مرکز فلسطینیان برای حقوق بشر در تاریخ ۱۳ ژوئیه ۲۰۲۳ (۲۲ تیر ۰۲) در گزارشی به موارد نقض‌های حقوق بشر اسرائیل در بازه زمانی ۶ تا ۱۲ ژوئیه در سرزمین‌های اشغالی اشاره کرده است.

نقض حق حیات

طبق این گزارش، در بازه زمانی اشاره شده، ۵ فلسطینی از جمله یک غیرنظامی کشته و ۱۷ نفر دیگر از جمله یک کودک و یک زن مجروح شدند و ده‌ها نفر دیگر در حملات

نیروهای اشغالگر اسرائیل در اراضی اشغالی فلسطین دچار خفگی و کیودی شدند. گزارش می‌افزاید: تا کنون در سال ۲۰۲۳، حملات نیروهای اشغالگر اسرائیل منجر به کشته‌شدن ۱۹۴ فلسطینی از جمله ۹۶ غیرنظامی از جمله ۳۳ کودک، ۶ زن و یک فرد معلول شده است. از میان اعضای گروه‌های مسلح فلسطینی ۶ کودک سرباز و ۷ نفر نیز توسط شهرک‌نشینان کشته شده‌اند. دو نفر در زندان‌های اسرائیل جان باختند. در همین

^{۳۴}<https://www.amnesty.org/en/latest/news/2023/07/spain-lack-of-cooperation-from-israel-on-pegasus-spyware-firm-highlights-impunity/>

حال ۹۷۹ فلسطینی از جمله ۱۴۷ کودک، ۳۰ زن و ۱۶ روزنامه‌نگار در کرانه باختری و نوار غزه زخمی شدند.

تخریب زمین و شهرک‌سازی

طبق گزارش، نیروهای اشغالگر اسرائیل ۴ خانواده شامل ۷ کودک و ۴ زن را بی‌جا کرده‌اند. همچنین ۳ خانه و واحد مسکونی را تخریب، یک خانه را تصرف و آن را به شهرک‌نشینان تحویل دادند.

همچنین از ابتدای سال ۲۰۲۳، نیروهای اسرائیلی ۱۰۹ خانواده، در مجموع ۶۷۱ نفر، از جمله ۱۴۳ زن و ۲۹۹ کودک را بی‌خانمان کرده‌اند. این نتیجه تخریب ۱۱۳ خانه توسط نیروهای اشغالگر بوده است. ۲۷ خانه توسط صاحبانشان و به اجبار نیروهای اسرائیلی تخریب شدند و ۱۳ خانه هم به دلیل مجازات دسته‌جمعی تخریب شدند. همچنین ۹۱ شی و اموال غیرنظامی نیز تخریب شده است. ده‌ها اخطار تخریب و توقف ساخت‌وساز نیز در کرانه باختری از جمله بیت‌المقدس شرقی صادر شده است.

حملات شهرک‌نشینان و اقدامات تلافی جویانه

بر اساس گزارش، شهرک‌نشینان از ابتدای سال تاکنون حداقل ۲۶۸ حمله علیه غیرنظامیان فلسطینی و اموال آنها انجام داده‌اند. در نتیجه ۷ فلسطینی کشته و ده‌ها نفر دیگر بیشتر به دلیل کتک خوردن و پرتاب سنگ زخمی شدند. همچنین ده‌ها خانه، خودرو و تأسیسات غیرنظامی به آتش کشیده شد.

هجوم و دستگیری فلسطینیان توسط نیروهای اشغالگر

نیروهای اشغالگر اسرائیلی ۱۹۶ حمله به کرانه باختری از جمله قدس شرقی انجام داده‌اند. این تهاجمات شامل یورش و تفتیش خانه‌ها و تأسیسات غیرنظامیان و ایجاد ایست‌های بازرسی بوده است. در جریان این حملات ۹۷ فلسطینی از جمله ۵ کودک و ۲ زن دستگیر شدند.

گزارش بیان می‌کند، در سال ۲۰۲۳ تا کنون، نیروهای اشغال‌گر ۵۰۹۶ حمله به کرانه باختری از جمله قدس شرقی انجام داده است که طی آن ۲۸۹۲ فلسطینی از جمله ۲۶ زن و ۳۲۶ کودک دستگیر شده‌اند.

محدودیت در آزادی رفت‌وآمد

نیروهای اشغال‌گر علاوه بر ۱۱۰ ایست بازرسی دائمی خود، ۱۲۸ ایست بازرسی نظامی موقت در کرانه باختری از جمله قدس شرقی ایجاد کرده و ۵ فلسطینی را در این ایست‌های بازرسی دستگیر کرده‌اند. تاکنون در سال ۲۰۲۳، نیروهای اسرائیلی ۳۱۹۳ ایست بازرسی نظامی موقت ایجاد کرده و ۱۴۰ فلسطینی را در این ایست‌های بازرسی دستگیر کرده است.^{۳۵}

سازمان دفاع از قربانیان خشونت

Organization for Defending Victims
of Violence

^{۳۵}<https://pchrghaza.org/en/israeli-human-rights-violations-in-the-occupied-palestinian-territory-weekly-update-06-12-july-2023/>